

P1033

LE INIK I. ŠTEVILKA 1

BORBA

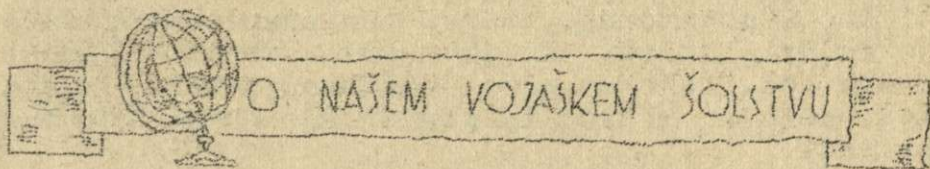
IN

VZGOJA

GLASILO OFICIRSKÉ ŠOLE

IX. KORPUSA NOV IN DOJ

Naši glavni dolžnosti, tolči okupatorja, se danes prideležuje še druga prav tako važna naloga, namreč zavarovanje uspehov borbe našega naroda in utrditev osnov, ki jamčijo še na daljni razvoj polni svobodi slovenskega ljudstva.

Res. leta 1941. je OF pravilno obsodila razpravljanje onrašni poveljni ureditvi, kot poizkus reakcije, da razbije enotnost naroda v borbi in s tem oslabi naš osvobodilni boj. Toda od takrat do danes so se stvari že močno izpremenile. Naša pot, pot borbe in vzporednega razvoja vprašanj naše državne ureditve, nas je tekom tega razdobja pripeljala v nove pogoje. Povezala je široke ljudske množice v boj proti fašističnim okupatorjem, utrdila novo Narodno oblast doma in v svetu, ter postavila temelje novemu sožitju jugoslovanskih narodov v novi, bratški, federativni Jugoslaviji. Tesko, da z vso zavestjo, da je tako edino prav, sprejemamo nalogo, ki so nam jo dali pri svojem drugem zasedanju odposlanci slovenskega naroda, da mora biti naše delo posvečeno ne samo sedanjosti, ampak mora biti usmerjeno v bodočnost. Težko pa bi obdržali, z velikimi žrtvami že dosežene uspehe in še težje bi izpolnili postavljeno nam nalogo brez kadra, ki bo dovolj močan, da uspehe naše borbe zavaruje in dovolj sposoben, da bo šel z razvojem.

Čas sanj, čas borbe in hitrih ter brez-pogojnih odločitev pač najbolj vzgaja in dviga

novi kadre. Povezovati izkustva posameznikov v splošno, širše spoznanje in neprestano utrjevati doseženo stopnjo, ter s tem pospeševati vzgojo in dvig kadrov, ki je v prvi vrsti dolžnost naših šol. Delo za našo šolstvo je torej nujno, tudi delo za razvoj in utrjevanje naše Narodne oblasti.

Vsa visoka stopnja naše narodne ureditve pa je plod naše borbe. Zato ni slučaj, da srečujemo prav vojaške šole že v samem početku našega upora.

Bila sotta šolska taborišča, ki so nekak daljni predhodnik našega današnjega vojaškega šolstva, pa čeprav so bile naloge teh taborišč druge, kot naloge današnjih šol. Predvsem je bilo v tistem času potrebno zbrati in vzgajati osnovni kader partizanskih borcev in jih usposobiti za posebne oblike partizanske borbe. Ta taborišča so imela usmerjenost v tisto prvo dobo, v dobo, ki jo označujejo državne, med seboj povezane akcije majhnih skupin, razstresenih po dokaj obširnem ozemlju. Njihov cilj je bil predvsem zgraditi lik novega narodnega borca.

Že prvi kader pa, ki je prišel iz teh taborišč, je prevzel našo dolžnost, da je svojo globoko zavest in pridobljeno znanje posredoval novim borcem, ki so prihajali v partizanske vrste. Tako je postala vsaka partizanska skupina nekako šolsko taborišče za ozemlje na katerem je delovala. Ki to bila več vzgoja za borbo, pač pa vzgoja v borbi. S tem je bila med posameznimi skupinami prekinjena tista povezanost, ki jo imenujemo enotnost vojaške doktrine. Vendar, skupine so rasle v edinice, čete, bataljone, odrede in grupe, pozneje v brigade. Zveza med njimi je bila enakost smetov, ne pa enakost načina bojevanja. Izkustva poveljniškega kadra so bila izkustva iz borbe, z mečnim povdankom osebnosti tega kadra. Na ta način je vsaka edinica zgradila zase svoj način bojevanja. Bila je to

doba, ko se ni bilo mogoče njihovo tesno medsebojno delovanje, ki bi se izražalo v skupnih akcijah večjih enit. Borbene izkušnje so ostale na to način pogosto le last ozkega kroga in so bile često izgubljene s smrtjo posameznika.

Novi prilike, ki so nastale na ozemlju osvobojenem od naših enit, so zahtevale tesnejše sodelovanje. V nekaterih skupnih akcijah so se odlikovale posamezne enitice z visoko borbeno usposobljenostjo. Druge enitice, vzpodbujene po teh primerih, so iskale poti, da jih dosežejo. Storjeni so bili prvi koraki, ki niso bili čisto bližnji način in usposobljenost za borbo. Prva velika ofenziva pa je te načrte začasno preizkusila.

Razmere, ki so nastale na ozemlju "Ljubljanske pokrajine", po veliki italijansko-nemški ofenzivi leta 1942., so zahtevale novih poti in še borbe. Domača reakcija je namreč spoznala, da ni mogoče uničiti oboroženega, slovenskega upora, le s politično in prikrito ovaduško pomočjo, fašistični vojski. Zato so v želji, da prisilijo našo vojsko k stalni defenzivnosti, z italijansko pomočjo organizirali BVAČ, ki naj bi zaprle nov dotok borcev naši vojski in ji one mogočila ofenzivno kretanje njenih enit po ozemlju. Naše vođstvo se je zavedalo, da je defenzive smrt oboroženega upora in je zato takoj prestopilo k reorganizaciji naše vojske, ki je morala biti taka, da bo tudi v novih prilikah mogočila in še povečala njeno ofenzivnost. Ustanovilo je brigade, udarno pest našega naroda. Brigade so bile do tedaj naše največje akcijske enote. Te enitice so delovale ločeno druga od druge in na dokaj obširnem ozemlju. Ponovile so se prilike, slične prilikam v prvi dobi partizanskih borb, vendar še na višji stopnji, ki se je izražala v večjih in bolj organiziranih enitkah. Tudi sedaj sta bila borba in komandni kader tista, ki sta oblikovali enitice. V brigadah

sarih pa so enotnost načina borbe oblikovale bri-
gačne konference, ki so kritično premetrile in
posredovale izkustva posameznikov brigadni celo-
ti. Enotno usmerjene vojaške vzgoje torej tudi
v tem času še ni bilo. Tovariši, ki so prišli iz
Vrhovnega poveljstva so nam prinesli bogate iz-
kušnje iz borb večjih partizanskih edinic, ki so
operirale takrat v osrednjih pokrajinah Jugosla-
vije. Posebno v času naše zimske ofenzive 1942-
-1943 so nam te njihove izkušnje zelo koristile.

Spomladi, 1943. leta in že preje so se
začele večje akcije, pri katerih je sodelovalo
več naših brigad. Njih posebnosti, v načinu bo-
jevanja, so prišle prav takrat do izraza. Ta pe-
strost načinov nam preje ni bila v škodo, sko-
raj bi lahko rekli, da nam je bila v korist, kaj-
ti sovražnik je le s težavo spoznaval našo tak-
tiko. Težko pa je bilo sedaj, ko je enotno vod-
stvo zahtevalo tudi enotne taktike. Sestanki bri-
gadnih in bataljonskih štabov so šli namen te-
mu od pomoči. Štabni funkcionarji so imeli na-
dalje dolžnost, da so na vojaških in kritičnih
urah prenašali svoje in pa izkustva ostalega ka-
dra na nižji komandni kader in borce. Vse tenej
še sodelovanje brigad, dotok novih borcev, per-
spektiva nadaljnjega razvoja naše vojske - sodec
Italije je bil pred vratni - ter pomajkanje spo-
sobnega, pre vsen nižjega komandnega kadra, je
najno zahtevalo enotnejših vzgojnih principov.
Vprašanje šole, ki bo enotno vzgojevala kader,
ki bo posredovala izkustva posameznikov v celo-
ti in ki bo dala podlago za nadaljni razvoj, je
stopilo z vso ostrino v ospredje. Ustanovljena
je bila prva vojaška šola z gornjimi nalogami.
Uspehi nove ustanovljene šole so dokazali, da je
bila pot pravilna. Postalo je jasno, da bo z ra-
zvojem naše NOV vzporedno šel tudi razvoj naših
šol.

Novo vrste borbe in novo orožje je ob
razpadu Italije ojačilo našo vojsko. Ojačiti pa

sno jo morali tudi s sposobnimi kadri, katerih pomanjkanje je bilo prav v tistem času zelo občutno. Bolstvo, katerega so se bile dane osnove je dobilo velik razmah. Ustanovljene so bile di vizijske vojske in politične šole, pri Glavnem štabu pa se je ustanovila prva slovenska (tj. cirška) šola. Naša vojska je vidno prehajala iz partizanske vojske v vojsko, a vseni značilnosti rečne vojske. Specializacija je ena najvidnejših teh značilnosti. In pa se uspešno koordinira sodelovanje vseh vrst orožja, ki ima le pod temi pogoji zaškrbeni uspeh, je potrebno, da je kader dovolj strokovno usposobljen. Šič več ni mogoče, da bi bil vsak komandant bataljona ali brigade, istočasno specialista v raznem orožju, mora pa še nadalje biti tisti, ki vodi in ureja sodelovanje svojih sil. Kato potrebno znanje pa mu lahko da le šola.

Naša vojaško bolstvo ni več novo, je pa mlado. Pred njim stoje velike in važne naloge. Zahteve, ki so mu postavljene, so z vsaki m dnem večje. V svojem razmahu ne trpi nikakega u tesnjevanja, bodisi kar se tiče metode podaja nja, bodisi same organizacije. Leže dolžnost je, da mu iščemo stalno novih poti, poti, ki ga naj čimbolj in čil preje približajo popolnosti. Če so bile vzgojne metode že v prejšnji dobi zastarele, če so že takrat iskali novih načinov uspešnejšega podajanja snovi, velja to še vtoliko večji meri za današnji čas, ko šele gradimo vojaško teorijo iz prakse borcev.

Odgovor je pot, kot so velike naloge. Zadevek smo velike tvorke, ki bo nosila ponosno ime

Slovenska Vojaška Akademija.

Živko

KADEI RESUJEJO VSE!

/maršal SZ Stalin/

NEKAJ O GOSPODARSTVU

Dve stvari sta, ki bi morali že danes odločilno vplivati na razmerje naše vojske do tega veljavnega vračanja. Praveden je treba poudariti to, da se s vsakim dnem bolj in bolj približujemo dnevu, ko bomo dokončno priborili naši izmučeni domovini in narodu svobodo. Bližina tega dneva, pa nam že danes nalaga dolžnost, da v marsičem preusmerimo naša prizadevanja in da prenehamo z dosežajočo prakso, ko smo čestokrat gledali stvari le iz vidika trenutnih potreb. Treba je, da damo našemu delu širšo podlago, podlago in temelje, na katerih bo v bodočnosti stala naša svobodna država. Dejstvo pa, da je brez gospodarske svobode in samostojnosti politična svoboda nemožna, tirja od nas, da vložimo še danes več truda v probleme našega narodnega gospodarstva.

Zavest, da moramo tako danes, kakor v bodoče, prvenstveno računati le na gospodarsko moč našega naroda in na notenje, da bodo v bodoče naša stopala v svetu naša zastopstva, ne kot prošnjiški za kosček kruha, pač pa kot nastopniki trajnih koristi našega naroda, postavljajo zahtevo današnjemu dnevu.

In drugič: Mi smo vojska in vojska ni ni kaka gospodarska ustanova, ki bi bila zmožna, da bi dobriše, ki jih potrebuje za svoj obstoj in za dosego svojega dokončnega cilja, ki je v našem primeru popolna osvoboditev našega naroda, proizvajala sara. V vsemu temu je navezano na produkte, ki jih ustvarja delo našega naroda. A vojska, ne

samo to, da zase ne proizvajajo dobrin, ne samo to, da dobrine v veliki meri troši, ona te do - brine v veliki meri uničuje. Kakor pa se naša voj - ska v svoji bitnosti razlikuje od drugih vojska tako se mora od njih razlikovati tudi v njenem odnosu na ta vprašanja. Ni dovolj, da gledamo na naše gospodarstvo le iz vidika jačanja naše u - darne moči, tudi narodni značaj naše vojske mo - ra odločilno vplivati na naše razmerje do gospo - darskih vprašanj. Samo narodna vojska, zrastle iz naroda, njegov najboljši del, ki se mora vedno zavedati svojih vsvišenih nalog.

Tako prvo, kakor drugo pa nam nalaga novih nalog in novih dolžnosti, ki se jih misli mo v naslednjem na kratko dotakniti.

Gospodarska anarhija, nenačrtnost in diletantstvo morajo izginiti iz naših vrst. Za - menjati pa jih morajo gospodarske uprave, zgra - jene na strogo demokratskem centralizmu, ki mo - rajo s strokovnjaki točno kontrolirati izvrše - vanje svojih gospodarskih načrtov. Koliko škode je bilo povzročene našemu gospodarstvu od stra - ni neodgovornih in v gospodarski stroki neve - ščih intendantov in sličnih funkcionarjev. Ko - liko plemenske živine, ki predstavlja hrbtnico našega narodnega gospodarstva, je bilo pogublje - ne. In tu mislim le tiste slučaje, ki nam niso bili vsiljeni in ki bi se jim lahko vkljub teža - vam našega časa izognili. Marsikateri naš tova - riš hodi bos, oziroma ima slabo obutev, medtem, ko po smetiščih in raznih senilih gnije in se kvari stotine koč. Skrb komandanta, politkomisar - ja in drugih funkcionarjev edinice mora biti prav tako posvečena vojakovi opremi in obleki, kakor orožju. Borbena sposobnost ni odvisna sa - mo od dobrega orožja, ampak še od cele vrste dru - gih činiteljev, od katerih obleka in oprema ni - so najmanj važni.

Sami smo priče, kako v tej zadnji fazi

vojne, okupator, s prežglovo srčitostjo uničuje naše gospodarstvo in per boče na tem polju prizadeti udarce, v želji slabljenja naše borbene toči. Tisti med nami pa, ki s svojimi negospodarskim početja še povečujejo težave našega narodnega in vojnega gospodarstva, so torej zavestniki in pomočniki okupatorja in kot taki so krivi težav našega ekonomskega stanja.

Mnogo odredb smo že prejeli, ki imajo namen urediti poslovanje naših intendantur vskladu z potrebami in močnostmi, ki jih imata naša vojska in teren. Na vse te odredbe pa posamezniki gledajo kot na nepotrebno šero, ki nima drugega namena, kot povedati delo odgovornih štabov, komand in odborov. žalostna je taka in slična miselnost in še žalostnejši funkcionarji, ki tako miselnost širijo, namesto, da bi, kar je edino pravilno, videli v vseh teh odredbah in odlokih silen napro naše mlade ljudske oblasti, po nageti in ojačevati borbano sposobnost našega naroda in še danes postaviti take temelje, na katerih bo v bodočnosti tudi možna razširitev vse državnega gospodarstva.

Da vojska pa, da naše narodna vojska, ki se bori za koristi in dobrobit naroda, ne nastaja in ne čaka še druge naloge. Ohranovati narodno goščarstvo prevelikih izgub in pa zavest, da je delo našega naroda glavni vir, iz katerega črpamo sredstev za našo borbo, nam jih narekuje. Je smerno pa pri tem gledati na stvar iz ozkega stališča posameznika, ampak je nujno, da imamo vidu ves narod kot veloto. Res, danes čestokrat pa da vojno breme na posamezne člane našega naroda trša in težje, kot na ostale, stvar pa je v tem, da bo našemu narodu kot celoti, gospodarska svoboda in blagostanje zastopilo šalo težaj, ko bodo sicer posameznica, v bistvu pa celokupnemu narodnemu gospodarstvu zaceljane rane te vojne.

Vse to, kar danes sprejema naša vojska iz rok našega naroda, vse to, kar danes od naše

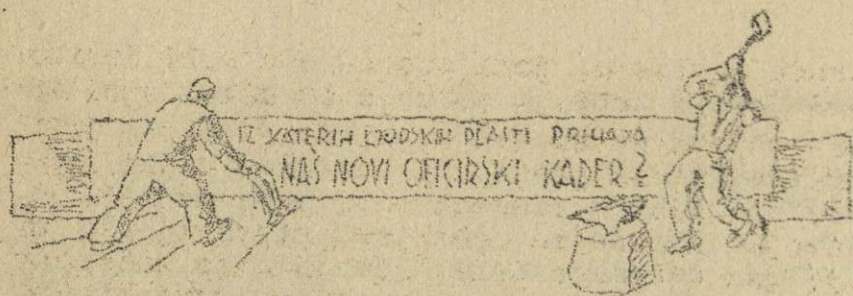
ga naroda je mljeno, je mljeno s vsemu sebi in vse to samo morali jutri z podvojenim delom vrniti našemu gospodarstvu. Misti, ki čknes s tem go - gospodarstvo slabo gospodarji, ni samo vojni škodljivci in zločincee, ampak tudi nesposobneš, ki si s svojimi današnjim počtetjem pripravlja za ju trišnji dan dvojnega dela. Pomankanje zmognih, tozadevnih delavcov je stvar, ki zahteva hitre pomoči. Žice: nam ne manjka tovarišev, ki imajo voljo in veselje do takega dela, treba je le to, da poglobijo, bodisi z neosebujni i konferencami, bodisi v šolah, svojo strokovno vsposobljenost. Naše kolstvo čaka važna naloga, naloga, da posploši izkustva posameznikov in jih poveže z izkustvi preteklosti - teorijo.

Živko

Moja pesen.

Moja pesen ni le moja pesen,
to je boj vseh nas.
Moja pesen ni le moja pesen,
to je krik vseh nas.
Biti mlad v teh težkih časih,
to se pravi brez strahosti biti mlad,
zreti v zore, svetlo zoro,
skrivati preznogo nađ,
to se pravi biti mlad.
Pa je vendar sreča biti mlad,
biti mlad in poln nađ!

+ Kajuh

Ako bežno pregledamo statistiko predvojnih srednjih, strokovnih in visokih šol, kakor tudi vseh vrst vojaških akademij, z ozirom na vprašanje, iz katerih ljudskih plasti prihaja slovenska inteligenca, kakor tudi oficirji, pridemo do porazne ugotovitve, da je velika večina slovenske inteligence, kakor štejejo seveda tudi oficirje, prihajala iz meščanskih slojev. V vseh teh šolah jim je bilo nič manj kot 60 %. Po socijalno-gospodarski strukturi Slovenije tvorijo kmetje in delavci 80 % vsega prebivalstva. Iz kakšnih razlogov pa niso mogli kmetje in delavci pošiljati svojih otrok v zgoraj omenjene šole? Ali zato, ker so bili nadarjeni ali celo čedno obremenjeni? Ne, vzrok leži v slabih življenjskih pogojih najširših plasti slovenskega naroda. Čedno gospodarsko življenje našega naroda kmeta /in teh je večina/ in delavca ni dopuščalo, da bi pošiljali svoje otroke v mestne šole in v vojaške akademije /v te so bili sprejeti gojenci s zrelostnim izpitom/, ker njihove loke so komaj priležale obstoječemu minimumu. Koliko nadarjenih slovenskih otrok vprav iz teh najširših delovnih plasti ni moglo razviti svojih nadpovprečnih umskih sposobnosti, radi slabih gospodarskih prilik. Koliko spešnih talentov je ostalo neodkritih na slovenski zemlji? Stari gospodarski socijalni red ni dopuščal izšolanje naših najbolj nadarjenih otrok. Slovenski narod je dobival iz leta v leto inteligenco. — blizir-

je, ki so izšli po večini iz neščanskih sloj-
sveča, pa ne trdimo, da bi bila vsa ta intele-
genca slaba, protinarodna. Vladajoče klika je ko-
tela slovenske inteligence čim bolj odgrati in od-
tujiti slovenski delovni množici. Jstvariti i-
z nje niso "gospode" v katerih n. št. kmetje in
delavci in delavci ne bodo videli res svojega na-
rodnega izotražništva. Da bi bil od tutek delav-
sko kmečkih otrok v zgoraj omenjenih šolah čim
manjši, so vse diktature uvedle šolnino, ki jih
mali kmet in delavci niso zmogli plačati, temu
je služila tudi prepoved, da se otroci in kmetov
in raznih industrijskih krajev ne smejo v šole
voziti z vlakom. Ldelo se je že, da so se jim
njihovi načrti posrečili, toda prišla je vojna,
ki jim je prekrivala njihove načrte.

mnogo jugoslovanskih oficirjev je še v
taboriščin, veliko teta pa, ki so svobodni, se ni
jo priključili naši narodni osvobodilni borbi in
so se posebej v sedanjih odločilnih trenutkih od-
daljili ljudskih množicam, nekateri pa se boja-
jeje proti svojemu narodu celo z orožjem. So to
pa svoji veliki večini izrodki, ki so vislili,
da je njihovo mesto v vladajočem r. vedu, so to
izobčenci našega naroda, ki niso niti najmanj bi-
li povezani s kmečko-delavskimi množicami, so to
sinovi "boljše gospode" ki niso hoteli razumeti
narodovih teženj in težav.

V šolah, posebno oficirskih, so bili
pretežirani sinovi staršev z raznimi visokimi na-
slovi, ki so vedno po vsemogoših "zvonah" poskr-
bali, da je njihov otrok prišel na odgovorno, vi-
soko mesto, čeprav za to mesto ni imel zmožno-
sti in strokovne usposobljenosti. Ldod je imel
strica, bližnjaje in daljne sorodstvo v visokih
stabilih, je v lahkote opravil vse vrste izpitov,
ki so bili zanj zgolj formalnost. In zato ninič
šola, še smo imeli na mnogih, odgovornih mestih
nemogoča ljudi, kitudi moralno niso bili vzgle-
di.

Dne 11.3.t.l. je začel Oficirska šola IX. Korpusa s svojim delovanjem in že vzgaja zapadnemu delu Slovenije nov oficirski kader. Veselo je dejstvo, da naš novi oficirski kader prihaja ravno iz kmečko delavskih plasti. Socijalni sestav gojencev naše šole je pokazal, da bo pretežna večina novih oficirjev izšla iz delavnega ljudstva. /posebenja statistika kaže 94%/

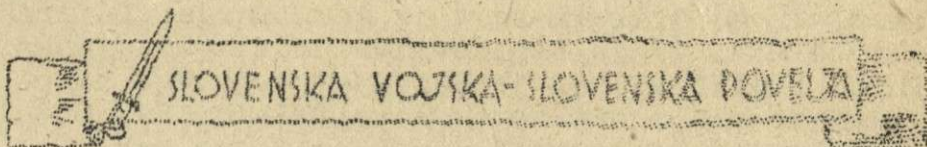
To daje dovoljno jamstvo, da bo naša nova NOV prava ljudska vojska, in ne ni oficirji pravi ljudski oficirji, ker jih preveča neomajna ljubezen do naše zemlje in ljudstva.

Ti mladi gojenci imajo veliko voljo do dela, se zavedajo kakšne naloge jih čakajo v najbližji bodočnosti, zato so se z vso resnostjo in veseljem oprijeli učenja v prepričanju, da bo do premagali vse ovire, ki jih še čakajo. Saj bodo to naši pravi Titovi oficirji, ki jim je naroda zaural svojo usodo. Saj so to hrabri borci, ki zadajajo in bodo še zadali nemški avanturistični vojski, kakor tudi vsej slovenski reakciji, poslednji udarec. Saj so to izbrani sinovi našega naroda, ki se s hrabrostjo bore za pravice in za srečno bodočnost našega naroda!

rr

"Bodoči poležaj Jugoslavije v krogu evropskih narodov je krepko utrjen. Naše nove Jugoslavije, ne bo branilo samo naše lastno orožje, marveč jo bodo branile tudi simpatije in podpora svobodoljubnih sil vsega sveta, simpatije in podpore, ki so si jih zaslužili naši narodi s svojo poštrevostjo in junaško borbo proti največjemu sovražniku človeštva, proti fašističnemu imperializmu."

Ed. Kardelj

Nova, federativna Jugoslavija, kot je je ustvarila partizanske borbe in za katere so se na drugem sejočanju AVNOJ-a odločili odposlanci vseh jugoslovanskih narodov, nam je dela že vrsto dokazov, da je to Jugoslavija, o kakršni so sanjali najboljši Slovenci v črno-žolti habsburški monarhiji, da je to Jugoslavija, ki zaniha napake tiste Jugoslavije, ki so jo vpostavili narodi, katerim je postala ječa. Nova država nas vodi in nas ne satira, nam pomaga in nas ne ovira. Ni sato slučaj, da smo kralju po naši svobodni priključitvi ostalim jugoslovanskim narodom v federativno Titovo Jugoslavijo, opazilino ve povdarke, da hoče ta država čimbolj pospešiti svoboden razmah slovenske narodne in državne zavesti. Doživeli smo nov polet slovenske nacionalne ustvarjalnosti. Polna je naša zavest, da je rast slovenskega življenja, vezana na rast Titove Jugoslavije. Naša pot je še za danes potrdila zgodovinsko spoznanje o usodni povezanosti jugoslovanskih narodov.

Ni oblasti brez pogojev njenega uveljavljanja in danes si še ne moremo zacišljati slovenske državnosti brez slovenske vojske. Preprosto jasna nam je postala ta resnica: Je pa to več kot samo teoretsko spoznanje, je to dejaz, da smo se otresli hlapčevske miselnosti in da je zavest porceev zrasla v zavest gospodarjev. Tako je danes, bilo pa je vse drugače.

Nismo se imeli svoje, slovenske vojske.

Pisali pa so nam knjige o junaštvu slovenskih vojakov, ki so umirali za take gospodarje. In pravili so nam, da je hlapčevstvo naša zgodovinska vloga, trdili so, da je dolžnost našega naroda, da se prilagodi hotenju velikih držav. Toda našen narod se je uprl, uprl se je za svoj račun.

Vzbujena zavest naroda, torej preokret, ki bo ostal v naši zgodovini vesan na sile, ki so jo vzbudile, je bil pogoj, ki je ustvaril slovensko državno hotenje in po njej prvo resnično slovensko narodno vojsko. Res, ta je rasla v najtežjih pogojih in rasla je iz najhujših naših škod v silo, ki jo predstavlja danes. Tato je bila v začetku slovenska le po vsebini, po tistem hotenju in po tisti povezanosti s slovenskim ljudstvom, zaradi katere je slovenski človek govoril le o "naši vojski".

Cvirali bi rast, če bi že v začetku prešli tudi na oblikovno, formalno stran povdarila, da smo slovenska vojska. Prvi kader partizanskih bojev je služil po vsebini že v jugoslovanski armadi. In ker so bile vrstične potrebe borbene moči ne še od potreb po zunanjem izlazu slovenstva naše vojske, je razumljivo, da smo prevzeli po velja in skorej vse izraze prejšnje jugoslovanske vojske.

Pravičnost naše borbe, združena z močnim političnim in vojaškim vodstvom vojske, ki bo za vselej nosila pečat Titovih sposobnosti, je ustvarila pogoje, v katerih že lahko oblikujemo naše življenje in našo vojsko za bodočnost. Lahko - to pomeni za nas, da moramo.

V najtežjih pogojih krvave domovinske vojne raste z naporom vseh sil slovenskega človeka in ob veliki pomoči ostalih jugoslovanskih narodov nov, globok izlaz slovenske zavesti, raste slovenska vojska ne več samo za potrebe trenutka, ampak že kot pot bodočnosti. Vredno je pri tem poudariti istočasnost dveh na videz nasprot

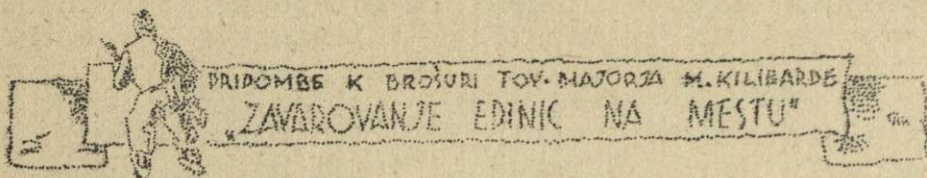
nih, dejansko pa tesno povezanih dejstev. Iz iste slovenske zavesti namreč, iz katere se priključujejo državni skupnosti jugoslovanskih narodov, iz iste slovenske zavesti ustvarjano tako močne dolžne slovenske državnosti, kot je slovenskavojška s slovenskimi povelji. In to po izrečnem pristanku in po jasno izraženi volji najvišnje, šege predstavnike jugoslovanske politične in vojaške oblasti, maršala Tita.

Naporno je ta pot, pot gradnje v borbi. Nikdar nismo imeli slovenske vojske, nikdar slovenskega poveljevanja, naj šele slovenske vojaške izraze. Ničesar še ni bilo postavljenega. To da volja, ki je iz nič ustvarila brigade, divizije in korpuze, ter jih oborožila, bo presegala tudi še te ovire. V rasti smo, vsak od nas no si zgodovinsko odgovornost. Ne gre samo za velike stvari, gre za vsako podrobnost. Borci so do kazali, da razumejo nalogo, ni so daljše, kot samo pot jutrišnjega dne. V par dneh so vpeljali in uveljavili slovenska povelja, ki so bila izdana. Naloga operativnih odsekov, vojskih znamenstvenih ustanov in vojskih šol pa je, da torast slovenske vojske, tudi po njeni formalni plati dvigajo in pospešujejo.

Ni dvoma, da bodo tudi pri tem izvršili svojo dolžnost.

Lev Močič

Odlok SMOG-a o priključitvi slovenske primorske federativni Jugoslaviji je poudaril zavest, ki je bila ves čas živa med primorskimi Slovenci. Namreč ni meje, ki nam jih je vsilil Rapallo. Po trčil je sklep, ki so ga s svojo krvjo manifestirali Cortan, Bidovec, Marušič ter ostale žrtve iz Bazovice in Liparov. AVNOJ je to odločitev obvezno razširil v program vseh jugoslovanskih narodov.

Točno in popolnoma pravilno je gledanje, da posebne okoliščine in oblike našega bojevanja zahtevajo uporabo posebnih načel v zavarovanju edinic. Vendar vpoštevati moramo dejstvo, da je

1./ gverilska taktika samo ena od podvrst splošne taktike, del celote in kot taka ne more in ne sme menjati glavnih, že neštetokrat preizkušanih načel splošne taktike, temveč ista samo prilagoduje gverilski borbi.

2./ Potreba zavarovanja gverilske jedinice je neprimerljivo večja in nujnejša, kot je to slučaj v redni vojski. Normalno nam ne ščitijo krila /in še manj bok/ sosednje jedinice s svojim razporedom - zaležje, kot pojem sigurnosti za nas sploh ne obstoja. Ako torej in v kolikor odstopimo od načel splošne taktike, lahko odstopimo samo v smislu povečevanja in pomnoževanja našega zavarovalnega obroča in samo v tem lahko obstoji razlika napram odredbam splošne taktike.

3./ Končno smatramo, da naš razvojna stopnja naše vojske dovoljuje, da tudi na tem področju vpoštevamo prehodno stanje, karakteristično za to dobo. Da torej v tem času izdane odredbe smejo in celo morajo vsebovati v večji ali manjši meri one elemente, ki bodo tvorili osnovo naše bodoče vojne organizacije. /Gledano s tega stališča, je sprejemljiva tudi n. pr.: naša nova formacija, ljub svoji grobi, vitalni napaki: ne - sposobnosti za manevriranje vsled pomanjkanja re

zerve. Tuda prav ta formacija, ki danes šepa, ba po dogodkih, ki jih predvidevamo v bližnji bodočnosti, z dopolnitvijo številčnega stanja in višjim formacijskim principom, stopila s polnim korakom. Njena današnja hromost se po izjavi operativnega odseka jasno razlaga z momentom razvoja in prehodnosti. Zato smatramo, da oslanjanje se na načela splošne taktike tudi pri odredbah, ki veljajo za gverilo, ne bomo pogrešili, temveč nasprotno, utrli in olajšali si bomo delo, ki nas čaka jutri.

S teh treh temeljnih gledišč smo tudi ocenjevali pred nami ležeče delo.

Pri čitanju poglavja o stražarski službi, kot najvažnejšemu sestavnemu delu zavarovalnega obroča, so nam ostali sledeči pomisliki.

Stražarska služba vrši v naši vojski v glavnem dve nalogi. S stražo, p r v i č, zavarujemo taborišče z namenom, da preprečimo samovoljen odhod tovarišev-borcev iz taborišča, kontroliramo prihod istih v taborišče, nadzorujemo kretanje in prehod civilnih oseb, odnosno po potrebi taborišče izoliramo od civilnega prebivalstva ali nasprotno kantonan blokirano. D r u g a in važnejša naloga stražarske službe pa je v sklopu celokupnega zavarovalnega obroča pred sovražnikom. Ti dve nalogi sta medsebojno precej različni, zato smatramo, da ni mogoče bazirati našo stražarsko službo na neko skupno pravilokot nekdanje jugoslovansko pravilo službe IV. del. Prvi nalogi bo straža s omenjenim sestavom in načinom vršenja službe vsekakor zadostila. Nastopa pa v veliki vprašanje, če je takšna služba dorasla tudi drugi nalogi. Menja smo, prvenstveno na podlagi praktičnih izkušenj in z ozirom na tovrstne odredbe splošne taktike, da ne moremo zahtevati od osamljenega stražarja, da "sprejme borbo z blikajočim se sovražnikom" kot to tov. major navaja na strani 2. Ponavljamo, da je praksa nešteto krat po trdila to naše mnenje in da tudi s tem, da po-

stevino dvojno stražarje, problema še nismo zadovoljivo rešili. Ako hočemo torej izvesti popolno zavarovanje v obojnem smislu, je potrebno, da straže kot smo jih pojmovali do sedaj in ki lahko vršijo le prvo navedeno nalogo kombiniramo s stražarsko razvrstitvijo, ki bo resnično zna, da borbo sprejme in sovražnika zadrži kolikor je potrebno.

Pri tem ne vidimo razloga, da ne bi upoštevali odredb splošne taktike iz poglavja "Zavarovanje na mestu" odnosno, da se ne bi na nje oslanjali posebno še z ozirom na dejstvo, da je naša partizanska taktika v toku borb in razvoja praktično dosegla podobne zaključke, uvedla: "Zasede"! -/S samim imenom "Zaseda" se sicer ne moremo strinjati. To je pojem, ki ima izključno ofenziven karakter in drug namen kot pa oddelek stražarjev, poznan pod imenom "Mrtva straža", čiji je delo, postopek in borba je pretežno defenzivna/---

V naših edinicah se je že do sedaj uobličajilo, da na važnejših smerih in prihodih k taborišču odstopamo od principa enojnih in dvojnih stražarjev in postavljamo oddelke jakosti e ne desetine do enega voda, po možnosti z lahko strojnico. Do tega odstopanja so nas dovedle zahteve borbe same. Toda te večje oddelke, je treba pravilno organizirati, drediti jim pravilen delokrog in kar je najvažnejše: formalno in organsko jih povezati z glavnino. Na ta način bo tak oddelek v stanju, da popolnoma izvrši svojo nalogo, a da se pri tem ne čuti osamljenega, odtujenega od glavnine in prepuščenega samemu sebi. Zavedel se bo v večji meri odgovornosti za glavnino, čutil se bo del edinice, s katero deli usodo, borbo in uspeh. TOREJ: NE ENOJNI, NE DVOJNI STRAŽARJI, NE SAMO ZASEDE - TEMVEČ "MRTVE STRAŽE" Z DVOJNIMI STRAŽARJI V SMERI PROTI SO - VRAŽNIKU IN V SMERI GLAVNINE NASLONJENE NA MO - ČEN PRIPRAVNI ODDELEK /SPREJEMNICO/. Takšno naj

bi bilo zavarovanje v načelu, podrobnosti pa so sledeče:

1./ Če v naprej se hočemo izogniti eventualnemu očitku, da skušamo toge, šablonske odredbe knjižne taktike prenesti v gverilo in s tem že v samem začetku zgrešiti. Ni naš namen pisovati, kopirati, ampak izvleči iz splošne taktike ona osnovna načela, ki so vojaki aksijomi in ki morejo sestavljati temelj vsaki posebni taktiki, torej tudi gverili. Po teh načelih in na podlagi prakse stvoriti tako formo in jedro našemu zavarovanju, ki bo v največji meri lahko odgovarjalo zahtevam. Ne torej: stražarski, stražarske oddelke, mrtve straže, sprejemnice in podpornice...i.t.d. Ne takem sistemu sloni zavarovanje redne vojske. Partizanska borba na drugi strani je stvorila "zasede". In na načelu obče taktike ter po izkušnjah gverile sloni sistem **m r t v i h s t r a ž**, način zavarovanja, kot si ga zamisljamo mi in ki je kombinacija obojega.

2./ Po odredbah taktike se za zavarovanje na mestu odreja ena polovica do ene tretje edince. Upoštevati hočemo mišljenje tov.najolja, izraženo na strani 2 /zaključek/, da je potrebno držati čimveč sile zbrane, da jo lahko vsak čas vržemo na sovražnika z vso silo. Vendar od spodnje neje nikakor ne moremo odstopiti. In to iz sledečih razlogov:

a/ V časih, ko sovražnik za svoje prepade v teku noči in v zgodnjih jutranjih urah uporablja večkrat skoro gverilsko taktiko, je nujno, da našo opreznost čimbolj povečamo.

b/ Ako nam je treba izbirati med tem, da na eni strani deset borcev žrtvuje spanje, na drugi strani pa desetkrat večje število stavlja v nevarnost svoje glave ali vsaj opremo, mislimo, da bo odločitev lahka. /V tem pogledu kažejo naši mladi komandanti čestokrat mehkost, ki ni na mestu, ker ni razumna/.

c/ Ako odredimo eno tretino moštva za zavarovanje, ni še s tem rečeno, da morajo vsi na položaje, na mrtve straže in v dvojne stražarje, ker je v tem številu vračunano tudi moštvo pripravnega oddelka /sprejemnice/.

3./Sam razpored zavarovanja sô zamišljano na sledeč način:

Vse glavne smeri/ne pota/, ki vodijo v bivak, logor ali kantonan, vse smeri torej, ki bi jih sovražnik mogel uporabiti za nastopanje, /posebno: skrito približevanje/ zavarujemo z mrtvimi stražami. Jakost: ena četrtnina do enega vođa z lahkim avtomatskim orožjem, po potrebi tu di s težko strojnico. Nečela za izbira mesta so

a/ Čim dalj od glavnine

b/ Čim boljši položaj za ogledovanje in borbo, ter z v naprej odrejeno smerjo unikanja.

Navedeno pod a/ni treba razumeti v pre tiranem smislu. S tem hočemo odpraviti napakoki se nešteto krat ponavlja, da namreč naši mladi ko mandanti izvrše zavarovanje v neposredni bližini ni taborišča, kar praktično pomeni toliko, kot da sploh zavarovanja niso izvedli.

ad 1./ako je mrtvi straži določena neka smer za zavarovanje s tem, še ni rečeno, da se mora razporediti točno na tem mestu /npr. na poti ali celo v žlebu, v grapi, na sedlu itd./kar se je tudi že mnogokrat zgodilo. Izbere se položaj, ki nad smerjo dominira, od kođer mrtva straža s svojim ognjem zapira prehod, ne pa v čisto direktnem smislu. Ko dôspe na tak položaj, ga organizira, t. j. utrdi in pripravi za borbo - nato pa ji ni potrebne ves čas s puško "na strel" bedeti, temveč se umakne 10-15 metrov nazaj v za klon, ki ji daje kolikor mogoče udobnosti in si gurnosti pred opaženjem z zemlje in iz zroka. Na samem položaju ostaneta samo dva stražarja, ki dobro kamuflirana vršita nepretregano službo ogledovanja in zavarovanja in vsako novost polglasno sporočita komandirju mrtve straže, ne da bi se s

svojega mesta od daljila. Na tem položaju borbo sprejme in šele če bi grozilo obkoljenje, mrtva straža odstopa po še odredeni smeri do zaručnice - tve s pripravniškim oddelkom /sprejemnico/ na sprejemnem položaju, ki mora biti še vedno izven taborišča.

4./ Pripravni oddelki, ki obsega ostane edince, odredene za zavarovanje, se nahaja v taborišču v strogi pripravljenosti. /T.j. spoblečen in obut, z orožjem in opremo v bližini/ in skrbi za stalno zvezo s posameznimi mrtvimi stražami. V primeru, da se ena od njih zaplete v borbo in javi, da bo vsled številčnosti sovražnika težko vzdržala, je pripravni oddelki ti, ki prvi odhiti na položaj izven taborišča in na ta način podpre borbo mrtve straže, ter vzdrži do prihoda glavnine, ako je to še potrebno.

Pri tej priliki smatrano za ure stno, da iznesemo še neko pomembnost, ki se v naših borbah ponavlja. Kakor polagamo v naših ofenzivnih akcijah pre malo važnosti na nanever, tako v obrambi nezačostno organiziramo isto po globini, t.j. po zaporedju položajev. Konfiguracija zemljišča, na katerem se odigravajo naše boje / z malo izjemami v ravninskih predelih/ nam česte nudi prav idealne pogoje, da še v samem načrtu obrambe ali zavarovanja, organiziramo več zaporednih položajev. Zato nas nihče ne more preprečiti, da ni mogoče najti v vsakem konkretnem primeru položajev za razpored mrtvih straž, kot tudi drugega, na katerega se te umaknejo in združijo s pripravniškim oddelkom in končno glavnino, ob robu taborišča, kjer borbo sprejme glavnina.

5./ Tovčariti moramo še sledeče. Zveza med mrtvimi stražami in pripravniškim oddelkom ne sme biti slučajna, odn. samo preko patrol, ki jih v svrhu kontrole pošiljamo. Vsak komandir mrtve straže je dolžan po kurirju obveščati svojega nadrejenega stavešino vedno in ob vsaki pri

liki ter o sleherni novosti, ki se na njegovi smeri pojavi, kakor je tudi komandir /komandant/ pripravnega oddelka dolžan, da mu nepretrganost te zveze omogoči.

6./ Da bi zmanjšali število borcev, aktivno zaposlenih v službi zavarovanja, ter s tem obdržali naše žive sile v čim večji spočitosti in strjenosti, ki nam jamči pripravljenost za borbo, bomo uvedli v zavarovalni obroč "objavnice". Dvoje nujnosti nas k temu navaja:

a/ zavarovalni obroč mora biti sklenjen in popoln

b/ ekonomija v uporabi žive sile

ad a/ Povdarili smo že, da moramo s službo zavarovanja nadzirati vse smeri in prihode k taborišču, ki jih po njihovi taktični važnosti in uporabnosti sovražnika lahko delimo na važne in manj važne. Iz tega razlikovanja logično sledi različna grupacija naših sil na posameznih smereh z ozirom na jakost oddelkov in njihovo oborožitev.

ad b/ S tem bomo zadovoljili tudi princip ekonomije sil ter za posamezne naloge, na posameznih smereh postavili le toliko borcev, kolikor je potrebno. Naš predlagani sistem torej ni šablonski, ampak se skuša čim tesneje prilagoditi potrebam in načinu naše borbe. Ne postavlja brezobzirno na vsako točko mrtve straže, ki je relativno močan oddelek, temveč praznine med mrtvimi stražami izpolnjuje z manjšimi oddelki, imenovanimi objavnice.

Objavnica ima jakost 6-7 mož, z drugimi besedami 3 izmenjave dvojnih stražarjev. Za njeno delo in postopke v raznih prilikah veljajo ista pravila kot za mrtvo stražo. Razlika obstoji v sledečem: objavnico moramo podrediti eni od sosednjih mrtvih straž. Komandirju te straže sporoča ona vse novosti in s to stražo se združi v borbi, v slučaju močnejšega sovražnika.

H koncu hočemo na kratko še enkrat povdariti

Na koncu hočemo na kratko še enkrat povdariti pomembnost in živost starega zavarovalnega sistema in povdariti prednosti predlaganega.

1./ Med glavnino in posamično postavljene stražarji ni za vsak primer prave organske povezanosti, niti vezi, ki jo splošno imenujemo "edinstvo doktrine".

2./ Enojni in tudi, v veliki meri, dvojni stražarji se pri vršenju službe čutijo nekeko izolirane od edinice in osamljene-posebno v slučaju prihoda sovražnika.

3./ Vsled takega občutka je efekt sovražnega iznenađenja veliko večji in močnejši in je s tem dan moment ali celo povod za paničnost.

4./ Obrambna moč je minimalna. Tak zavarovalni obroč ne predstavlja nikakršne odporne sile, v slučaju borbe.

5./ Ker se za stražarsko službo odreja to le borci-strelci, oboroženi z puškami, je tu tudi jakost ognja minimalna.

6./ Med masom stražarjev in glavnino ni predviden noben položaj za zadržavanje sovražnika, ki takorekoč nemoteno in neposredno ogroža glavnino.

7./ Vsled navedene organske nepovezanosti stražarjev, razstresenih po celem oboju taborišča, nastopa moment razcepljenosti sil - z ozirom na dejstvo, da v načrtu za obrambo in se manj pri sovražnikovem napadu, ne moremo računati na te borce - stražarje. Svoji matični edinci se navadno težko priljučijo, sami se pa za odpor tudi ne morejo nikdar grupirati.

8./ Mrtvi straži poveljuje desetar ali vodnik. Vsekako se na starešino lahko mnogo bolj zanesemo, glede presoje situacije, točnosti poročil in pravilnosti odredb v primeru napada na taborišče - kakor pa na samega stražarja, eventualno včeraj mobiliziranega in brez kontrole.

Sistem zavarovanja, ki ga predlagamo, te napake odpravlja!

1./ S tem, da se službo zavarovanja edinice na mestu, odredi cela poorejena edinica, da so torej vse mrtve straže in bojavnice iz iste čete bataljona in ostanejo torej borci pod poveljstvom, / In te svojih starešin/se ustvarja ona povezanost, o katere potrebi smo že govorili. Vsak občutek izoliranosti in osamljenosti odpade.

2./ Obrambna moč in jakost ognja z dodajanjem avtomatskega orožja, sta relativno veliki in omogočata izvršenje naloge, t.j. zadrževanje sovražnika. Še celo več! V primeru, da na stopa slabši sovražnik, ali, da se je dal iznenaditi - je mrtva straža dovolj močna in oborožena, da iz načelne defenzive preide v ofenzivo, in zavrne ter razbije sovražno edinico.

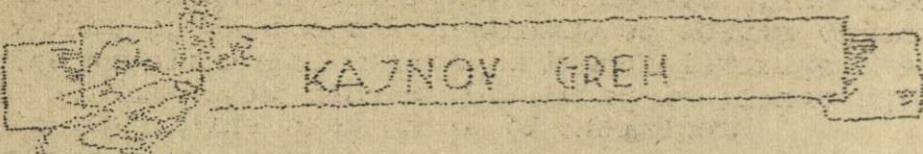
3./ Moment iznenadenja je zmanjšan na minimum. Povod za paničnost, eliminiran z dejstvom, da je mrtva straža organska edinica, svojim komandirjem, zvezo z glavnino, načrtom dela, odrejeno smerjo za unik in odrejenim sprejemnim položajem.

4./ Ker je mrtvi straži dana samostojnost, lahko od nje pričakujemo in zahtevamo, da v primeru sovražnega napada, na eno od straž in taborišče - ostale pod vodstvom svojih komandirjev, izvedejo razbremenilne napade na bok in v hrbet sovražnika.

5./ Postavljamo stalen pripravní oddelek. Tvori ga ostanek edinice, odrejene za zavarovanje, kolikor ni razporejena na mrtvih stražah. Smatramo, da je boljše, da odločitev o potrebi pripravnega oddelka v nekem taborišču in situaciji, ne prepuščamo komandantom edinic-ampak, z ozirom na sedanje prilike, postavimo to kot pravilo.

.....

S tem smo v glavnih obratih nasnačili, v koliko se načelno ne strinjamo s sistemom zavarovanja, iznašenim v delu tov. majorja. Smatra

KAJNOV GREH

"A mestu smo!" Zastal nam je korak,
Lo smo prišli pred sanjejočo vas,
Med hiše zadonel je komandantov glas,
Odmeval v daljo in se zgubljal v mrak:

"Tovariši, vaščani, orožje odložite,
Katerega prejeli sebi ste v sramoto,
S puškami zdaj tujcu služite roboto,
Orožje odložite, Slovenci ostanite.

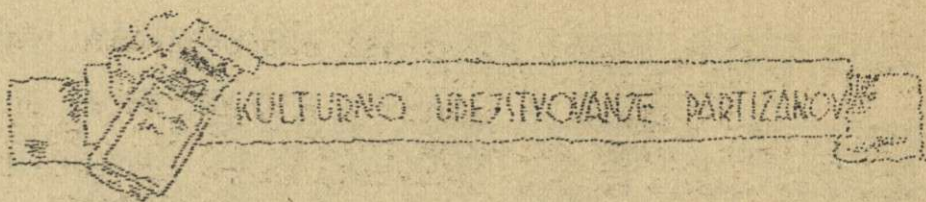
Pustili bomo v miru vaše vas domove,
Vsem za življenja jamčimo vam vaša,
Orožje le nesrečo v vašo vas prinaša,
Čemu s krvjo bi bratsko pojili te bregove?"

Zaman. Strelji so padli v noč,
Orahnil je tovariš naš, naš brat.
Izdihnil ko ožjel še zadnjikrat
S pogledom gozd je temni preko koč.

Počiva nova žrtev v naših svetih tleh
A narod naš morilec sodbo piše,
Lobena stvar z njih podlih čuš ne zbriše
Prokletstva temi madež - kajnov greh!

Radoš

Strnice-Padež
oktober 1942.

V času ko človeški razum težkuje da zgradi čim večje jeklene pošasti, v času ko se na vseh delih sveta kultura bori za novo vsebino, se tudi pri nas kažejo novi obrisi slovenskega življenja, ki iščejo posebno na kulturnem področju poudarek na nepotvorjenem izrazu resničnega čuhovnega življenja našega naroda.

Vkljub trdi in neizprosni borbi proti nazadnjaškemu italijanskemu in nemškemu fašizmu, ter domačim izdajalcem, pa naši borci tudi kulturno živijo. Veliko je nasprotje med jeklom in smodnikom na eni strani in kulturnimi vrednotami na drugi strani, toda kljub temu moramo pripoznati, da so ravno vojaki, boljše orožje in močna volja po znagi odprli pot novi kulturi. In prvikat se je izvršil tudi pri nas na Slovenskem velik preobrat - slovenski partizan je v naši kulturi napravil pravecati prelom, ki je močno vtisnil na širši kulturi svoj partizanski pečat. Naša kultura se zaradi ožine slovenskih političnih in gospodarsko-socijalnih razmer ni mogla otresti upli - vov evropsko-svetovnih kulturnih centrov /Dunaj, Rim, Pariz/ in smo zapadali v posnemanje raznih izumov; danes pa lahko govorimo o nastajanju nove, res slovenske kulture, ki je najvernejša slika našnjega narodno osvobodilnega boja.

V treh letih boja na življenje in smrt, je slovenska kultura dobila nešteto novih del: pesni, leposlovnih člankov, dramskih prizorov, slik, karikaturnih, novih napevov, partizanskih pesni.

so po večini srcalo današnjih zgodovinskih čini v življenju našega naroda.

Partizan je v bistvu samouk, ki se je s svojo trdo voljo kulturno povzpел do take višine, da še sam od sebe ustvarja in se kulturno izživlja. Vir njegovega znanja je naderjenost in natančno opoznavanje sodobnega življenja, ki je tako blizu kmečko-delavski duši. V naših vrstah je mnogo partizanov, ki niso šolani, so pa naderjeni in se često dvignejo nad ono povprečne ljudi, ki so hodili v šole. V vseh večjih edinicah naše vojske imamo kulturne referente, ki skrbijo za kulturno stran partizanskega življenja. Medtem ko je jugoslovanska vojska večino dneva porabila za "zafirčkanje" našega vojska, nudi Narodna osvobodilna vojska tudi kulturne vrednote našemu partizanu. Partizanova izobrazba se ne vidi samo v znanju, temveč v njegovem mišljenju, hotenju in čustvovanju. Že zato, ker je partizan, t. j. bореc za narodno-socialne pravice, je njegov pogled na življenje bistveno drugačen od neborca, plašljivega, zraspanca. V lepi besedi iz naše naš partizan narodovo prizadevanje za lepše življenje najširših plasti našega delovnega ljudstva. Te misli so teko pristno in toplo izražene, da jih bralec vsrkeva in si rad prilastči njih očrve ideje, ki so našemu ljudstvu tako razumljive in dostopne.

Partizani-igralci prednašajo dramske prizore, ki so po svoji vsebini vzeti iz partizanskega življenja. V teh prizorih se prikazuje da našnje življenje našega človeka, njegove skrbi in težave, njegova trdna volja do zmage in lepšega življenja. V leposlovnih člankih se narodu kaže njihova moč, hrabrost in junaštvo, opisi borb so dokaz, da naš narod ni hlapčevski, pasiven ali parazitski, ki bi samo čakal, da mu socialno in narodno svobodo pribore drugi, temveč se iz opisov teh borb vidi, da nič ne laostaja za drugimi narodi, da, še več: da je po svojih

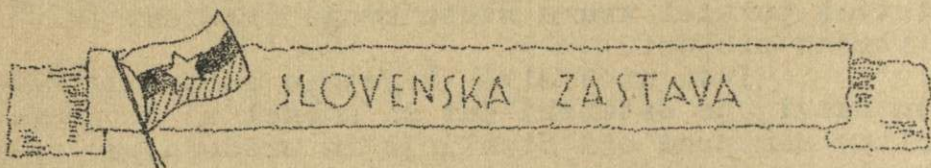
žrtvah pokazal vsemu svetu svojo hrabrost in politično zrelost.

Tudi naše slike vzgajajo partizane, ker mu razvijajo estetski čut in smisel za lepoto. Slike nam pred oči stavljajo in predočujejo nove ideje, nazore in močno delujejo na naša čustva in mišljenje. Partizanska pesem močno vpliva na naše razpoloženje, oblikuje naš značaj in predvsem našo voljo, ki postaja vedno bolj borbena. Naša pesem dviga bojni duh in pogum, nas nardčno, socialno in politično navdušuje. Partizanska pesem tudi krepi vojaško disciplino. /Eomen vojaških koračnic/.

Gledališče pa vzgaja tudi našo etično plat življenja. Dramatsko delo govori na zelo plastičen način z gestiko, mimiko in besedo tako, da ostane glavna misel dramskega dela dalj časa v spominu. Partizanske gledališke skupine obiskujejo tudi gorske vasice, kjer ljudstvo še ni imelo prilike videti dramskih del.

Po vseh vseh se prirejajo kulturne prireditve - mitingi, ki v teh težkih vojnih časih človeka vsaj za kratek čas usmerijo v duhovno življenje. Medtem ko smo pred tremi leti dobivali Slovenski poročevalec enkrat ali dvakrat na teden, ležijo danes pred nami številčni časopisi, revije, ki prihajajo v vsako vas in ni treba še posebno omenjati njih pomena za našo borbo.

Skratka: partizani se lahko ponašamo tudi s svojo partizansko kulturo, v kateri se na svojstven način odraža naša narodno-osvobodilna borba. Ta kultura je šele v povojih, se razvija in smo lahko prepričani, da bo zrasla v mogočno drevo, ki bo bogato obrodilo, kajti snovi za obdelavo je ogromno in po vojni bomo šele spoznali dela junaških partizanov, ki so vsemu svetu pokazali, da ima tudi naš narod velike heroje.

Slovenska zastava ima tri polja:
Polje belo na vrhu blesti,
modra v sredini je barva neba,
spodaj rdeča je barva krvi.
A čez vsa tri polja zvezda razpeta
je petokraka - znak delavca, kmeta!

Polje belo na vrhu blesti,
v njej vsa lepota je naših planin,
belih meglic in sneženih strmin.
Bele so naše slovenske vasi,
cerkve na gričih in naša mesta,
bela iz kraja v kraj vodi nas cesta.
Iz naše pšenice je bela potica,
beli plovejo nad nami oblaki,
oblečena v belo je Belokranjica,
nevesti bel venec krasi čelo vsaki.

Modra v sredini je barva neba,
ki v sončnih nad nami razpenja se dneh,
v tihih in jasnih zvezdnatih nočeh.
V modrino prehaja potok, ki skaklja
z naših planin v cvetoče nižave,
voda rek naših od Soče do Drave
v svojih globinah modrino preliva.
Modro je naše Jadransko morje,
Slovenka je modrih oči zapeljiva,
modre so daljne visoke gore.

Spodaj rdeča je barva krvi
padlih v borbi za rodni krov,
zarja rdeča ostanja dan nov,
ko narod se združi in osvobodi.
Zdrav, rdečih lic Slovencev je rod,
ki tisočletje prebiva že tod.
Z naših goric je vinček rdeč,
rdeč je cvet maka sredi polja,
krasan je gram vrtnic rdečih cvetic
in nagelnov v oknu za srca mlada ...

A čez vsa tri polja zvezda razpeta
je petokraka: znak delavca, kmeta!
Krakov petero: pet kontinentov
v skupni naj borbi si roke poda,
zečini naj ljudstvo se vsega sveta
v borbi za svobodo delavca, kmeta.
Zvezda rdeča preč nami žari,
ostanja svobodo in delavcu čast,
v delavnem ljudstvu zavest se buči:
Kdor dela, ta ima naj tuji oblast!

Zastava slovenska, sveta, edina,
v tebi je narod in vsa domovina!

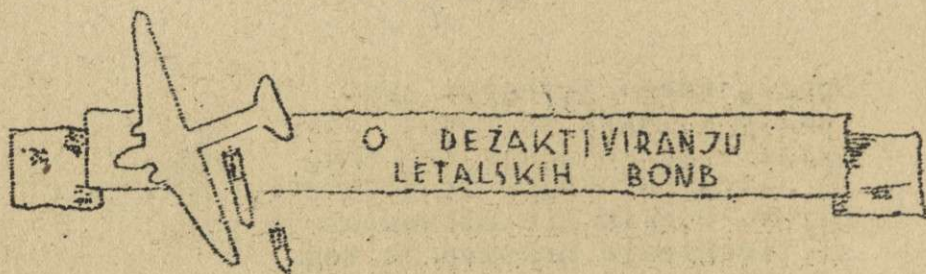
Radoš.

NAŠA PROSVETA JE NAŠE OROŽJE PROTI NEMŠKO
RESISTENCEMU KRAČNJASTVU!

ŽIVELA ENOTNOST SLOVENSKEGA NARODA!

GRABIMO NOVO LJUDSKO OBLAST, NOVO LJUDSKO
ORGANIZACIJO!

VSI V BORBO ZA POPOLNO OSVOBODITEV SLOVENSKE
GA OZEMLJA!

Razstrelivo je bilo v početku naše borbe in je še sedaj eno najvažnejših orožij proti tehnično - boljše opremljenemu sovražniku. Toda, kako dobiti to dragoceno razstrelivo, je bilo največje vprašanje našega vodečega vojaškega kadra. Bivša jugoslovanska vojska je pustila na tem ali osem mestu še precej razstreliva, toda precej ga je ob priliki okupacije dobil sovražnik. Sovražnik pa nam je odprl nove možnosti, da smo prišli do tega materiala s tem, da je pričel bitis to povi in bombardirati po naših položajih, vaseh na svobodnem ozemlju; kajti marsikatera bomba in granata, ki je bila namenjena našim borcem, je bila še isti večer predelana kot mina in je iztirila vlak in pobila na desetine sovražnikov. Naš minirer, ki je bil v začetku partizanske borbe še ne vešč miniranja, je postal sčasoma pravi minerski strokovnjak - kajti pri tem delu ga je vodila edina želja, da čim več škoduje sovražniku. Danes je čas, da začnemo objavljati izkušnje naših minirerjev in s tem odpremo pot stvarni kritiki v po - pojno strokovnih stvareh z namenom, da dvignemo našo strokovno literaturo in da obenem vzgojimo nov minerski kader, ki bo kos sedanjim nalogam.

V tem članku bomo opisali pobiranje odnosno dezaktiviranje nekaj najbolj znanih letalskih bomb, katere je sovražnik pri svojem zlo - činskem poslu vrgel na naše ozemlje. Iz letal meče rušilne, pehotne-preprečne, zažigalne bombe.

Pri dezaktiviranju moramo paziti pred -

vsej nato, da odstranimo vžigalno napravo, ker postane s tem bomba neškodljiva. Predno pa jo odstranimo, moramo doznati, kako bomba deluje, oziroma na kakšen način detonira.

1./ Rušilna bomba. - Italijanska dvokilogramska ima na vrhu uvito vžigalno napravo, ki je sestavljena iz udarne igle, prožne vzmeti, vžigalne kapice in detonatorja. Na strani je skozi udarno iglo privita varovalka s krilci. Pri padanju se začne vrtevi in pri tem se varovalka odvije. Prožna vzmet pa preprečuje, da ne bi že v zraku udarna igla udarila na vžigalno kapico in s tem povzročila detonacijo. Šele pri padcu na tla udarna igla s silo udari na vžigalno kapico, katera s svojim ognjem vžge detonator in ta detonira bomba. Če pri tem ne detonira, je vzrok v tem, da se varovalka med padcem ni odvila, ali je pokvarjena vžigalna kapica, oziroma detonator. Dezaktiviranje pa se vrši na sledeči način: Bombo pustimo, ali jo damo v vodotrdno lego ter previdno privijemo varovalko s krilci in s tem je udarna igla pritrjena. Sedaj odvijemo celo vžigalno napravo in s tem postane bomba po olinosti varna in pripravna za miniranje.

2./ Italijanska "Thermos" bomba.

Te bombe imajo obliko thermos steklenice, katere so na vrhu pokrite z aluminijasto kapico; večinoma jih pa najdemo brez te kapice, ker odletijo med padom v zraku. Pri taki bombi brez kapice se vidi močna kovinasta vzmet, ki je ovieta okoli vžigalne naprave na vrhu bombe.

Take bombe se ne smejo v nobenem slučaju dotikati, to pa zato, ker je vžigalna naprava navezana z zelo občutljivo vrstico, katera pri dotiku sproži detonacijo. Začetni modeli teh bomb imajo napravo, ki ima tako lastnost, da bomba po 60 - 80 urah po padcu sama skoči pokonci in detonira.

Bombo uničimo na ta način, da ustrelimo

mo vanjo s puško, ali pa jo povlečemo z dolgo vr-
vico. Pri tem moramo napraviti zanko, katero da-
mo okoli bombe, ne da bi se je dotaknili in jo po-
tegnemo iz roklona.

3./ I t a l i j a n s k a b o m b a ve-
čje teže.

Pri tej je vžigalna naprava in način vži-
ganja sličen prejšnji, le da le varovalka s kril-
ci privita na vrhu in gre skozi votlo udarno i-
glo. Pri padanju se krilca prično vrteti in s tem
se začne varovalka odvijati. Ko se ta odvije pa-
dajo skozi pripravljeno luknjico v udarno iglo kro-
glice, ki so nameščene ob strani in jo obteže.
Prožna vzmet pa ovira, da že med letom udarna i-
gla ne udari na vžigalno kapico. Pri padcu natla-
pa udarna igla vžge vžigalno kapico in s tem tu-
di detonator, ki detonira bombo.

Te vrste bombe ne detonirajo v slučaju ,
če se varovalka s krilci med letom ni odvila, ali
pa če vžigalni material ni dober.

Deaktiviraje se vrši na sledeč način:
Bombe damo ali jo pustimo v vočoravni legi in pri-
vijemo vanjo varovalko s krilci. Še v vočoravni
legi odvijemo celo vžigalno napravo in s tem po-
stane bomba neškodljiva ter pripravna za miniran-
je. Pri bombi, ki nima varovalke s krilci in ni
detonirala samo previdno v vočoravni legi, odvi-
jemo celo vžigalno napravo.

4./ M e m š k e b o m b e manjše in ve-
čje teže.

Pri vseh teh je vžigalna naprava vtaknje
na od strani v bombo. Manjše bombe imajo samo e-
no, večje pa po dve vžigalni napravi. Način vži-
ganja pa pri tej ni mehaničen, terveč električen.
Vžigalna naprava se sestoji iz okroglega kondenzatorja,
ki sta napolnjena z elektriko, s pomočjo
dveh stikal, katera se vidita tudi na vrhu. Ele-
ktričen detonator je zvezan z kondenzatorjem in
prožnim perescem, ki je pritrjen v sredi pločevi-
naste cevke, katera ima tudi zvezo z kondenzator

jem. Cevka in prožno peresce služi za sklenitev toka in sicer na ta način, da se pri padcu na tla peresce strase in stane s cevko in s tem pravi stik. Radi bolj sigurnega vžiganja je nameščeno dvoje takih stikov in sicer eden v vođo ravni, drugi pa v navpični legi. Električni tok pri padcu na tla vžge detonator in ta prenesé vžiganje potom prenašalca ognja na glavni detonator, ki je ovit v spodnji del vžigalne naprave, ter vtaknjen v poživitveni naboj v obliki vrstana. Pod tem je še eden poln poživitveni naboj. Detonator detonira in s pomočjo detonacije detonira razstrelivo v bombi. Tik preden vrže avijon bombo, jo napolni z elektriko. Bombe ne detonirajo, ker se radi slabega stika v letalu ni so napolnile z elektriko.

Dezaktiviranje se vrši na ta način: Bomba pustimo v vođoravni legi ter odvijemo matico v obliki prstana, ki drži vžigalno napravo. Sedaj jo lahko izpulimo z enim obratom, ker je pritrjena samo z gumijasto vrvico in s tem postane bomba pripravna za miniranje.

5. / M e m š k a S C 10 b o m b a .

Ta bomba, ki je brez kril, je podobna topovski granati ter je sivozelene barve. Nedetonirane bombe imajo krila od zadaj ali pa so brez njih. Vžigalna naprava, ki je na vrhu bombe ima v sredini železno palčico, ki je zvezana z aluminijasto vrvico, katere gre skozi bombo. Ko pade bomba na tla, sproži takoj ta palčica detonacijo. Bomba pa nima nikakih naprav, ki bi po zneje povzročila detonacijo.

Dezaktiviramo jo na ta način, da jo pustimo ležati v vođoravni legi, previdno moramo odviti vžigalno napravo ter pri tem paziti, da se ne dotaknemo železne palčice, ki je v sredini naprave, odnosno na vrhu bombe.

Letalske bombe so veliko bolj pripravne za miniranje, kot topovske granate, ker vsebujejo eno tretjino do eno polovico razstreliva

svoje teže, med tem ko inejo granate komaj eno desetino razstreliva svoje teže.

Bombo pripravimo kot mino na ta način, da pustimo v bombi njen detonator in poživitveni naboj, ostalo vžigalno napravo pa odstranimo. Izpraznjeni prostor napolnimo z razstrelivom /najboljše z kakšnim gnetljivim n.p.: plastikom/, v katerega damo detonator z počasi gorečo vžigalno vrstico.

6./ Male pehotne preprečne bombe.

S temi bombami bi se morali upoznati ne samo specijalni inženirski oddelki, temveč vsi borci. To so male, 8-10 cm dolge bombe, ki delujejo kot pehotne preprečne mine, če se jih dotaknemo. Sovročnik jih nameče v veliki množini, na krajih, kjer ostanejo skrite, n.p.: v visoko travo in ne previden borec se lahko dotakne bombe z nogo in detonira. Medetonirane bombe, katere najdemo po različnih napadih je priporočljivo zbrati na določeno mesto, kjer jih pozneje dezaktivirajo specijalni minerski-pionirski oddelki. Pri dezaktiviranju nam te bombe radi svoje občutljivosti pri pravljajo največ neprijetnosti in nam da samoskušnja in instinkt najboljše rešitev. Opisali bomo dvoje najbolj znanih nemških pehotnih /malih/preprečnih bomb.

N e m š k a SD 1 ali minometalska bomba. Je približno 16 cm dolga in ima 5 cm v premeru ter ima na vrhu ovito vžigalno napravo, na katero je pritrjena žica, ki gre skozi bombo in drži rep, ki se sestoji iz 8 malih pločevin, ki so ojačene s pločevinastim obodom. Čim pade bomba na tla, takoj detonira in nima nobenih naprav, da bi detonirala kasneje. Pri dezaktiviranju zavežem o rep na dolgo vrstico in jo potegnemo iz varnega zloka; če bomba ne detonira, lahko previdno odvijemo vžigalno napravo, vendar moramo prej odšči-pniti žico od repa.

N e m š k a SD 2 bomba ali "Metuljček".

Bomba je iz litega železa, sivozelene barve in je dolga 8 cm, ter ima v premeru tudi 8 cm. Ta ima metalna krila, ki so pritrjena z pleteno žico, katera ima na koncu prožilec, ki je ovit v okroglo ploščico v sredini bombe. Ta prožilec z žico predstavljata vžigalno napravo, ki pa ne deluje pri vseh bombah enako, temveč jih razlikujemo štiri vrste. Dve od njih so tako napravljene, da detonirajo, ko je bomba še v zraku ali ko pade na zemljo. Tretja detonira pol ure po padcu na tla. Četrta pa detonira, čim jo kdo sune, ali pa se je dotakne.

Pri dezaktiviranju se ne smemo nobeni bombi teh vrst približati, preden ne preteče tri četrt ure, odkar je padla na zemljo. Potem vzamemo dolgo vrstico in napravimo zanko, katero vtaknemo na krila ter bombo povlečemo iz varnega zaklona. Če sedaj bomba ni detonirala, moramo počakati še nadalje tri četrt ure, kajti ko vlečemo bombo po tleh lahko prične delovati in naprava za vžiganje povzroči, da bomba po določenem času eksplodira. Potem vzamemo poseben ključ, ki ga vtaknemo v obe luknjici v ploščici vžigalne naprave ter jo odvijemo. S tem je bomba varna in jo lahko uporabimo kot mino. Pri tem pa ne smemo zavrteti gumb z napisom: "Zeit in AZ", ker po tem bomba detonira po kratkem času.

Z e ž i g a l n e b o m b e .

Te meče sovražnik po več skupaj v pločevinastem soču, sestavljeni iz dveh delov v obliki bombe, v skupni teži 150 kg.

Ko avijon spusti to bombo se v njej sproži ura, po določenem času električni detonator in ta detonira malo količino razstreliva, ki zadostuje, da se oboč razpolovi. Pri tem izpadejo male vžigalne bombe, ki so iz elektronske litine, napolnjene z thermitom. Te male vžigalne bombe so dolge 34 cm in imajo 5 cm premera. Na koncu so 3 krila zvezastih z obročen, ki določajo smer bombe pri padcu.

Čim pade bomba na tla, udari vžigalna klapica na udarno iglo, ter vžge drugo vžigalno klapico in pri tem razvije tako visoko vročino, da vžge thermit. Tudi zunanji oboč bombe in električne žice zlitine sgori. Vročina, ki pri tem nastane, je tako visoka, da se vnanje vsi gorljivi predmeti v krogu 3 metrov. Rep in udarna igla se edina ne raztopita. Bombe ne smemo gasiti z vodo, ker v tem slučaju eksplodira.

Deaktiviranje se izvrši na ta način, da bombi enostavno odvijemo glavo, v kateri je vžigalna klapica z udarno iglo. S tem postane bomba neškodljiva. Za sinerje, ta bomba nima praktične vrednosti, ker je zelo težko vžgati thermit.

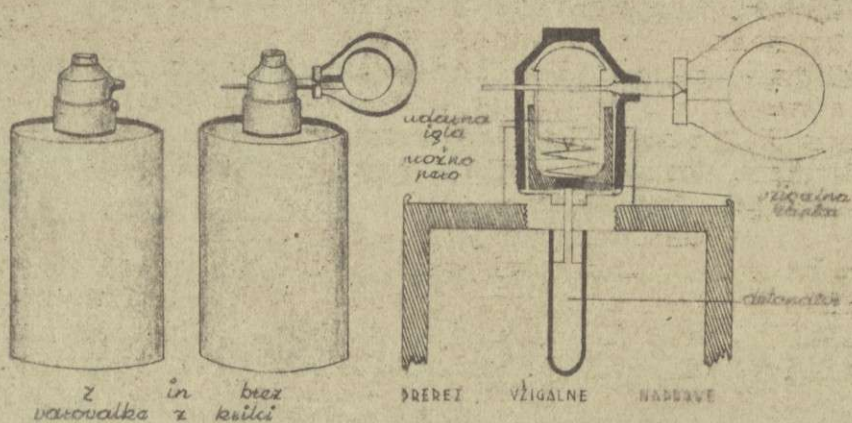
Danko

V novo jugoslovansko državno skupnost smo Slovenci vstopili kot svobodni narod in po svobodni odločitvi. To pomeni, da se zavedamo, tako svojih pravic v tej državni skupnosti, kakor tudi svojih obvez nasproti njej. Ko boste danes pretresali sklepe AVNOJ-a in njegov pomen za našo nacionalno usodo je treba istočasno naglasiti pred vsem svetom, da je nova Jugoslavija tudi za slovenski narod njegova lastna država, v kateri bo sodeloval z vsemi svojimi silami in sredstvi, po magal krepiti njeno moč, razvijati blagostanje v njej, utrjati demokratične pridobitve, ki so v njej uresničene, in ki jo bo, še bo v bodoče potrebno branil tudi s svojo lastno krv. pravtako kakor jo v teh dneh pomaga gasiti s krvjo svojih najboljših sinov in hčera.

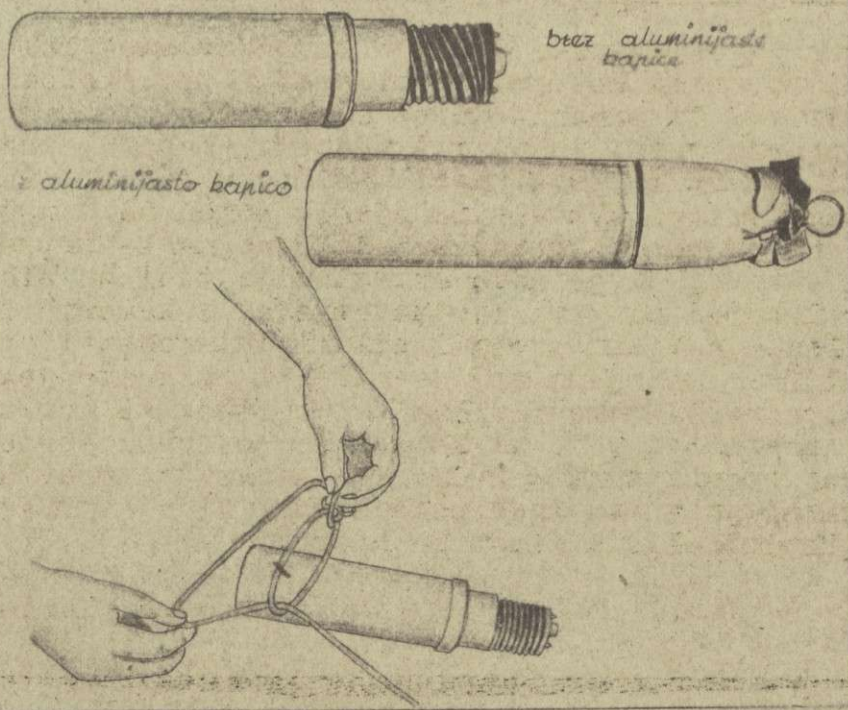
Edvard Kardelj

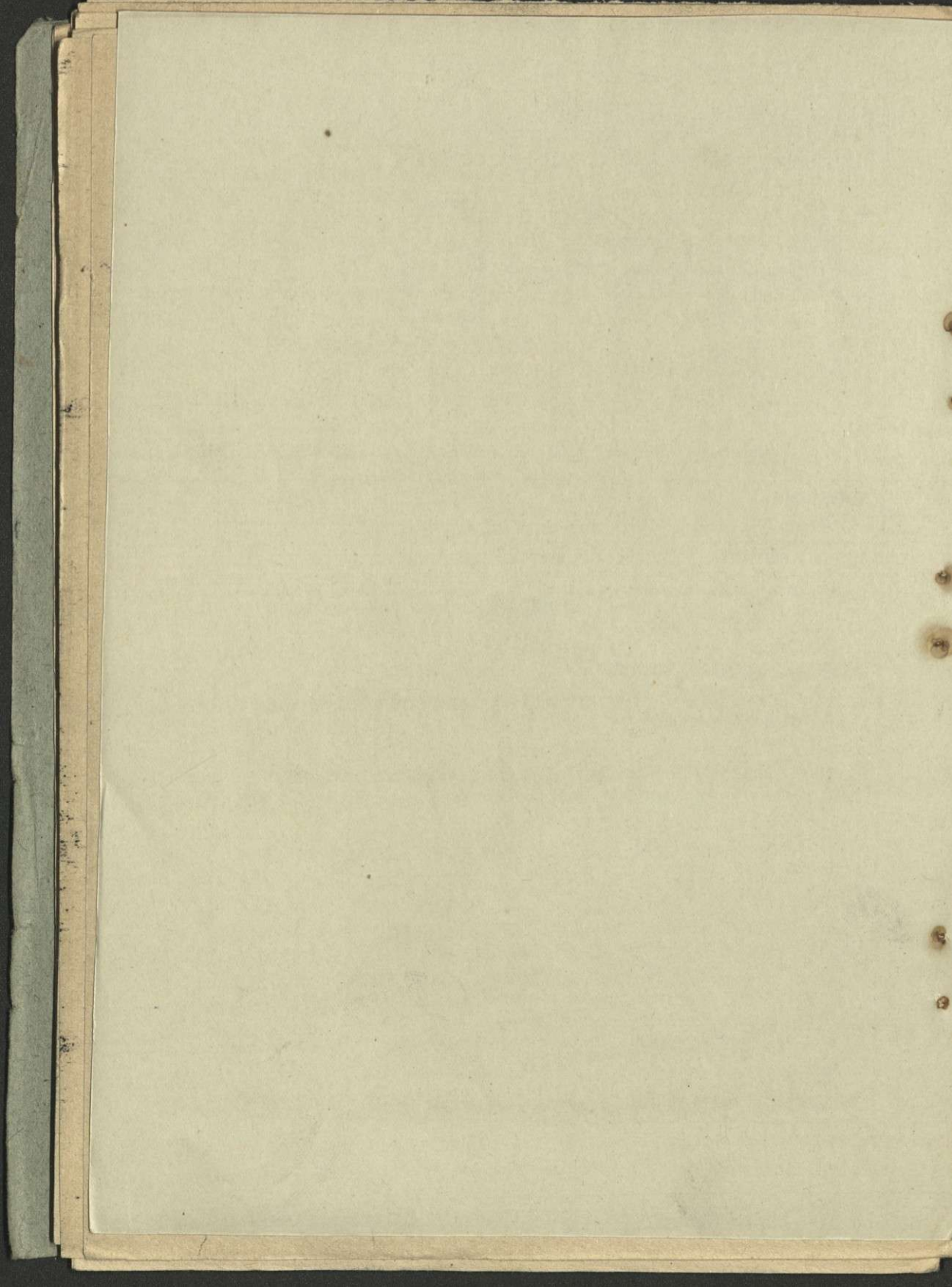
SLIKE K ZANJKU "O DEZAKTIVIRANJU LETALSKIH BOMB"

1. ITALIJANSKA TROKILOBANSKA RUŠILNA BOMBA

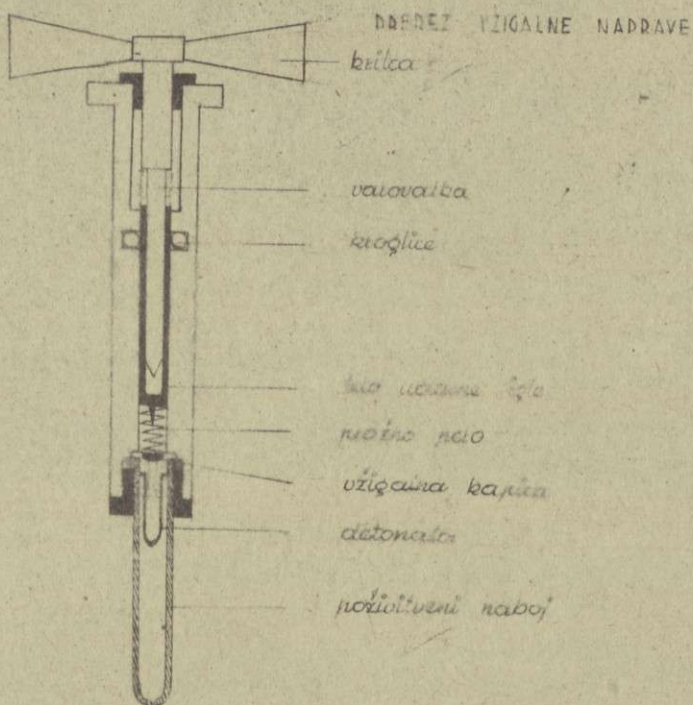

2. ITALIJANSKA "THERMOS" BOMBA

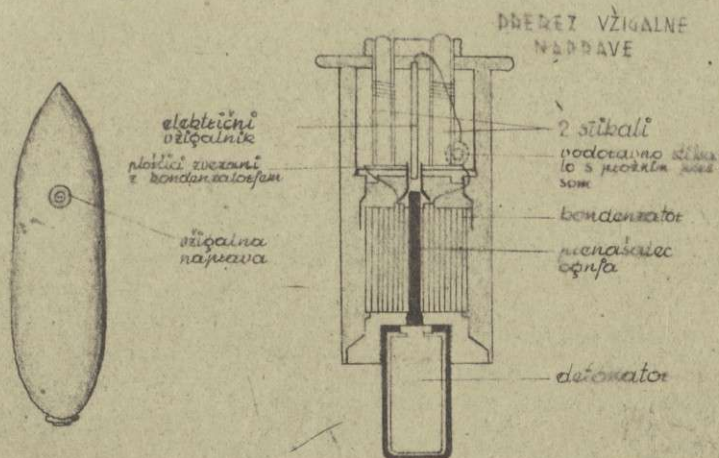

3. ITALIZANSKA BOMBA VEČJE TEŽE

4. NEMŠKE BOMBE

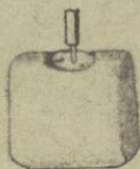
5. NEMSKA BOMBA SC 10

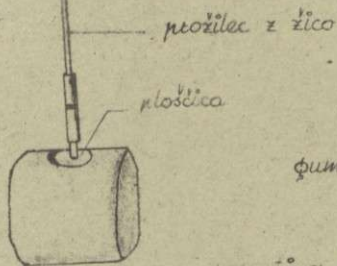
bomba s křilů

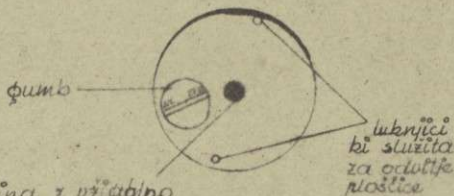
6. MALE DEHOTNE PREDREČNE BOMBE SD 2
ALI "METULČEK"

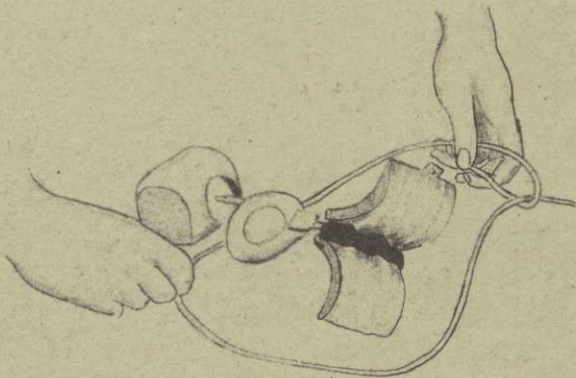
bez metalnů křilů

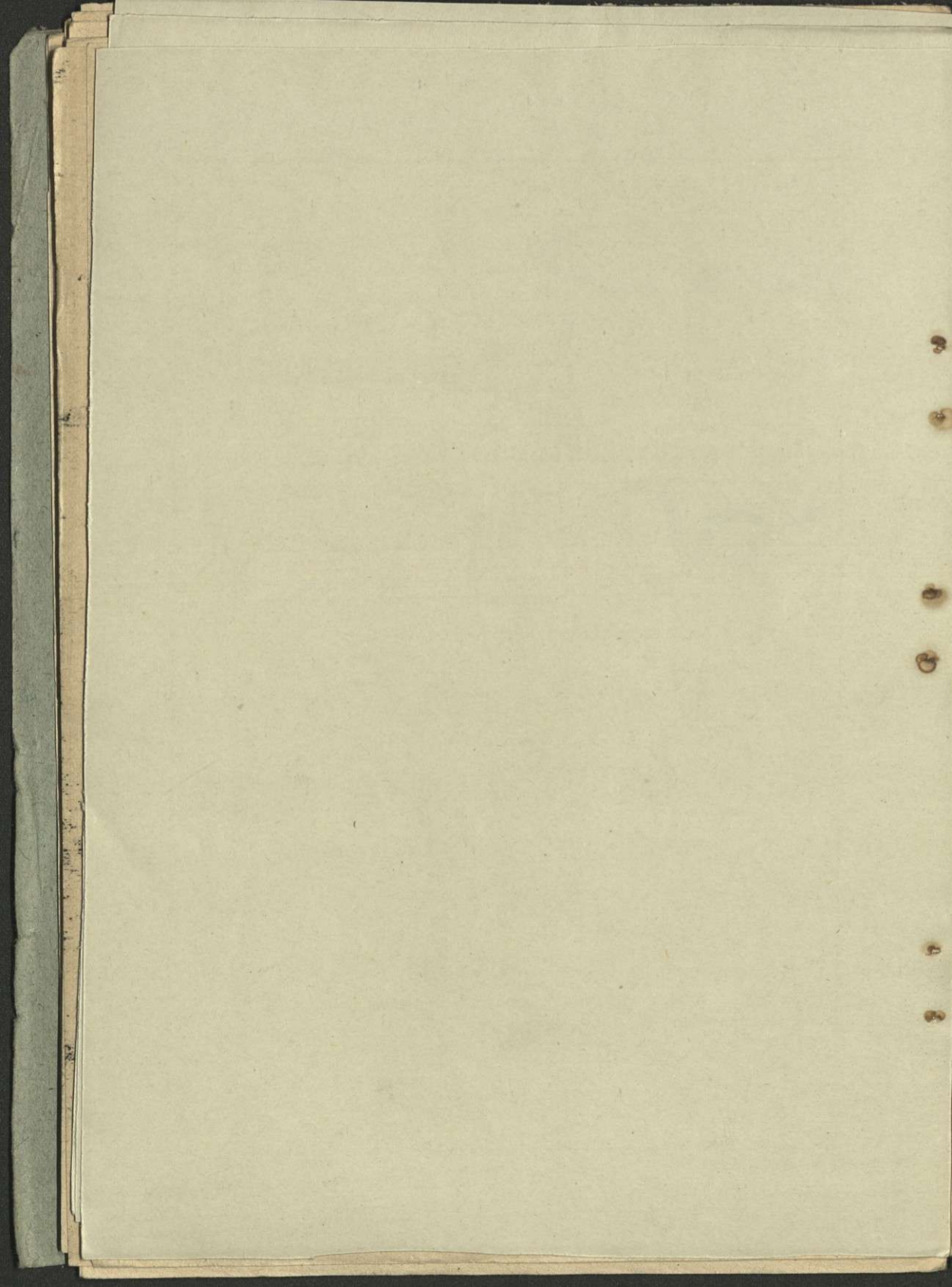

DLOŠČICA

odmetina z vřřobino
kořmave z nožílcem

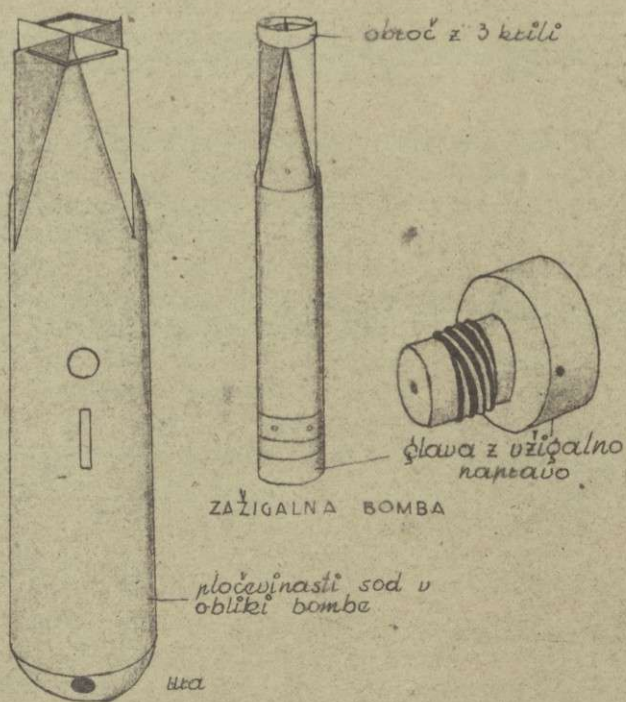

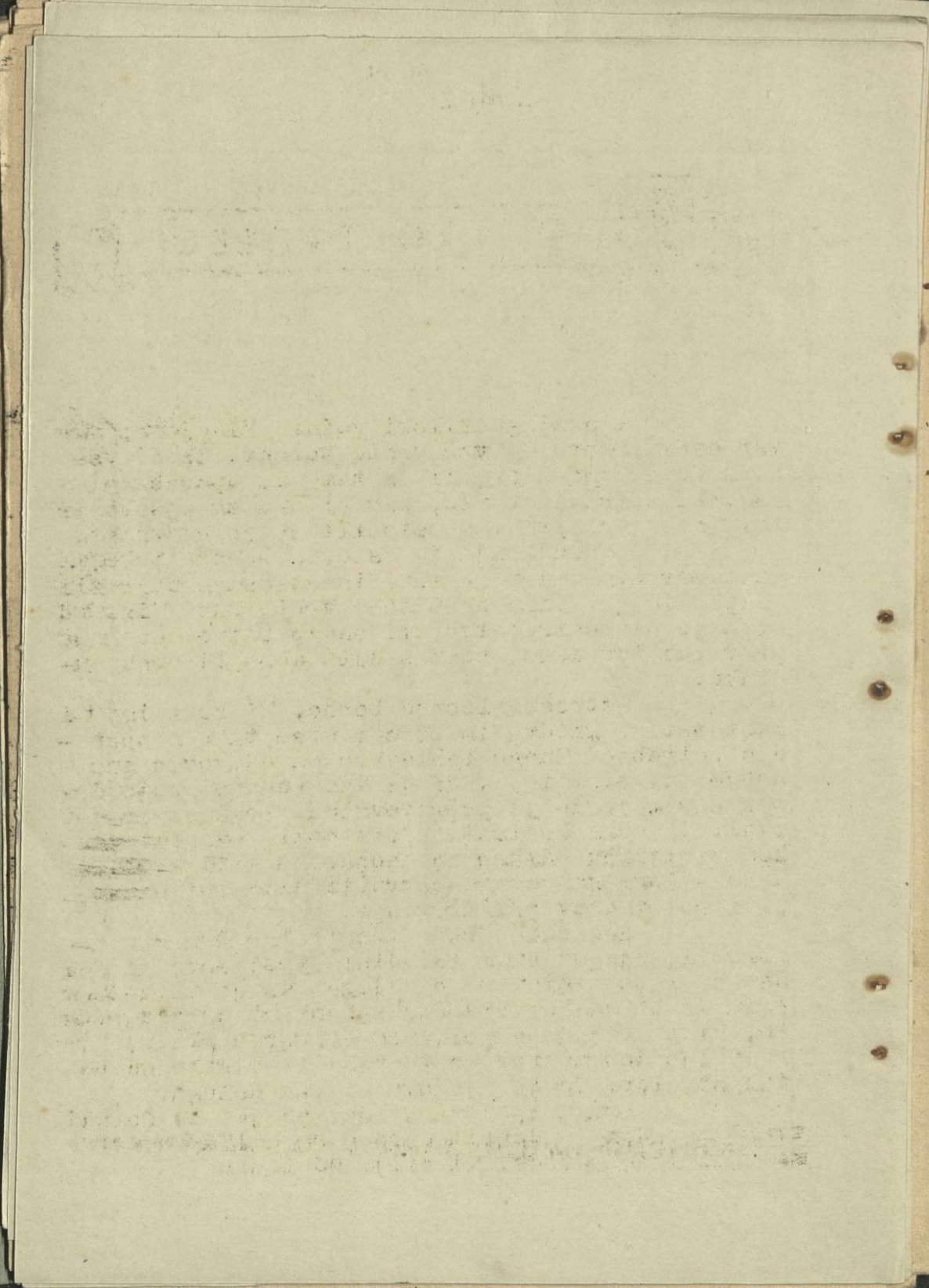

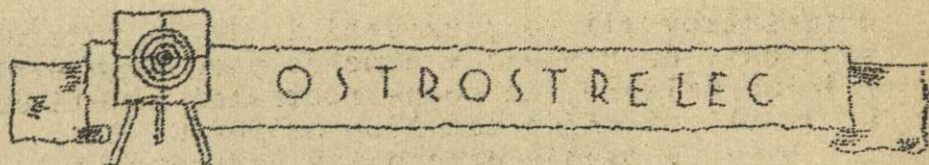
6. NEMŠKA SD 1 ali MINOMETALSKA BOMBA

ZAŽIGALNE BOMBE

V naši gverilski vojni pridejo v poštev vsi načini borb in vse vrste borcev. Že od vsega začetka smo streljali za tem, da uporabimo v neenaki borbi prav vse, kar bi nam zmanjšalo žrtve, ne da bi pri tem oslabili svojo udarnost.

Iznenadenje je osnovna poteza takega čina borbe. Vendar je tudi iznenadenje najrazličnejše in ga imamo na tisoče vrst. Eno izmed njih je ostrostrelstvo ali snajperstvo. Če ga le pravilno izvedemo, bomo z njim dosegli močne učinke.

Ostrostrelec je borec, ki mora imeti lastnosti, ki drugim borcem niso tako neobhodno potrebne. Mnogo zahtevamo od njegovih sposobnosti, zlasti pa, da je vse več kot samo dober strelec, da je požrtvovalen, pogumen in strpljiv in mora še imeti sposobnost, da se v vsakem zemljišču dobro in neopaženo skrrije. Od zadane naloge ga ne sme odvrniti niti pet minut niti pet tednov pričakovanja.

Redkokdaj bo ostrostrelec dvakrat ustrelil, njegov prvi in edini strel mora imeti uspeh. Zato zahtevamo od njega, da je v vsakem času in ob vsakem vremenu sposoben, da zadane tarčo, ki ni večja od polovice človeške glave, na razdaljo 300 metrov in to vsaj štirikrat od petih strellov. To je njegova glavna naloga.

Druga njegova naloga pa je, da četudi truden zadane z dobrim merjenjem cilje, oddaljene nad 1000 metrov. Ti cilji so lahko

sovražnikov ali pa posamezniki, ki so toliko ne previdni, da pridejo v območje njegovega orožja / inamo primere, da so ostrostrelci zadeli cilj, ki je bil oddaljen nad 1500 metrov/.

Še tretjo nalogo ima ostrostrelec, ada namreč ogleduje sovražnikovo delovanje in kre-
tanje. Biti mora torej sposoben, da sporoča ve-
sti o sovražniku jasno in točno, da ga moremo u-
porabiti kot posebnega opazovalca. Vendar je ta
njegova naloga drugovrstna. Njegovo glavno delo
ostane pazljiv, hladnokrvn in pogumen strel.

Nihče ni ostrostrelec, ki ne strelja ne
snično dobro. Za to dolžnost izbrani, morajo bi-
ti strelci že po naravi, izkušeni in samostojni
ter spretni v prikrivanju. Zadelek je mnogo ver-
jetnejši pri dobrem strelcu s slabšim orožjem kot
pri navadnem strelcu z najboljšo puško.

Ostrostrelec mora imeti dober vid in do-
ber sluh. Če mora s očmi oceniti razdalje in še
zanašanje vetra z več kot povprečno natančnost-
jo. Dobro mora poznati merjenje v elevaciji, za-
radi raznih vrst municije, kot tudi zaradi spre-
memb v nadmorski višini.

Biti mora potrpečljiv. Vreda bo moral
čakati dolgo na istem mestu ves čas nepremičen,
predno bo prišel do strela. Vedeti mora, kje naj
si poišče mesto, pa tudi kaj in kje bo opazoval.
Ne sme se zanašati na dobro vidljivost in na o-
lajšane okolnosti pri izvrševanju naloge. se to
mu bo služilo, ne sme si pa tega predvidevati.

Ostrostrelec se bo privdjal mnogih na-
činov prikrivanja, ki se jih bo posluževal in se
nenje zanašal. Toda vedeti še mora, kaj je ključ
za nevidljivost. Ne sme se obaladati s nepotre-
bnim blagom in ne z preveliko količino municije.
Municijo naj ne nosi v torbicih za municijo, am-
pak v šepih, da ga ne bo ovirala pri streljanju.
Vojaško uniformo in zlasti alea razloži lahko
sovražnik ne veliko razdaljo, zato ostrostrelec

ne bo nosil člema.

Inteligenten ostrostrelac, pogumen dobro izveščen in dobro oborožen bo resna grožnja vsakemu, ki bo prišel v območje njegove puške. Praviha uporaba ostrostrelcev pa je neprecenljive vrednosti, ter bo pogosto zelo clajškana logo snoti, pa naj bo ta naloga že kakršnakoli.

Stanko

P o g u m n o v b o j

Prihaja nove dobe čas,
zato naprimo sile svoje,
da v nove mnogoslavne boje
zapoje naših strojníc glas.

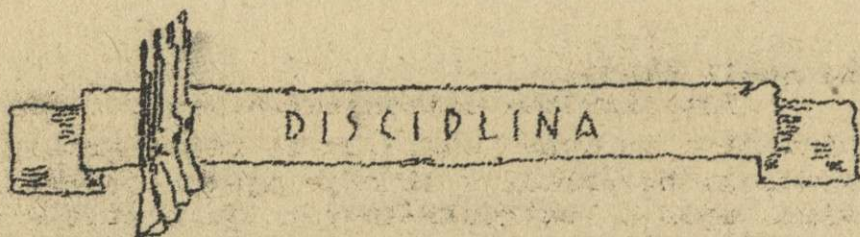
Bojazen proč, obup in strah!
Življenje novo zdaj se kuje,
samo slabiš še obupuje,
se skriva v senco ble in plah.

Naj dom v plamenu nan zgori!
Iztrebili bomc rod plevca,
in dom nov, lepši iz pepela
zgradimo s svojimi močmi.

Oprimo ne stečaj srca,
nasprotja stara pozebimo,
Slovenci, složno se borimo,
svoboda od daleč se smehlja.

Radoš

Naprej v borbo za svobodno Slovenijo, svobodne
Hrvatško, svobodno Srbijo, svobodno Makedonijo in
svobodno Bosno ter Hercegovino v svobodni, dems
kratični in federativni Jugoslaviji!

Vojska je množična borbena organizacija, ki ima svoje posebne naloge. V njej imamo ljudi najrazličnejših starosti, najrazličnejših odnosov do posameznih pojavov, najrazličnejšega duševnega razpoloženja, najrazličnejših potezna čaja, ki so iz različnih krajev ali pokrajin in ki imajo še vrsto drugih različnosti. V vojsko ljudje prisiljeni, da skupno živijo, da spoznava-jo nove ljudi, da upostavljajo nova prijateljstva, pa tudi da marsikaj pretrpe. Da bi bilo to množično življenje čim prijateljske, čim lažje in znošnejše, se morajo vsi udi te velike organizacije, podvreči gotovemu določenemu redu, nekakšnim pravilom življenja, morajo se podvreči vojaški disciplini. Da bi vojska čim uspešnejše izvrševala svoje visoke naloge, da bi se lahko stalno razvijala in izpopolnjevala, da bi v njej vladala enoglasnost in povezanost, da bi bilo čim bolj koordinirano delo posameznikov z delom skupnosti, da bi lahko točno določili dolžnosti vsakega posameznika in enote, skratka, da bi bilo možno v vojski poveljevati, odnosno da bi se razvilo poveljevanje in koordinacija dela v splošno korist, mora v tej največji organizaciji, ki jo imenujemo vojska, nujno obstojati disciplina.

Disciplina je notranja vez, ki med seboj veže posameznike in enote in ki jo kaj lahko opazimo v zunanjem pojavu vojske. Zaradi enakosti in discipline je določeno, naj vojaki iste vrste vojske ali istega dela oboroženih sil no-

sijo enako obleko, naj bodo enako oboroženi, naj se bore po istih načelih, naj se enako hranijo, naj žive pod enakimi pogoji, naj se jim enako po veljuje, naj na isti način delajo razne ekser - cijske vaje in slično. Vidimo torej, da nas di - sciplina do neke mere utesnjuje, da takorekoč vo - di in usmerja naše celo in naše življenje. Ta disciplina je neke vrste natevalnica, ki ima za cilj, da olajša življenje in delo vojske, kot mo - gostevidne in celo različne enote, z določenimi dolžnostmi. Jasno je, da vse več opravi deset do bro organiziranih in z disciplino povezanih lju - di, kot sto neorganiziranih in samovoljnih lju - di. Teh prvih deset opazimo kot enoto, vojaško organizirano in disciplinirano, medtem ko vidi - mo v drugih stojih neoblikovano gneto, bendu brez cilja, ki je ne drži nobena notranja vez, tako, da se mora ob prvem zunanjem udarcu razpršiti brez vsakega odpora.

Disciplina ni samo vez, je tudi notran - ja sila, ki razvija in izpopolnjuje organizaci - jo, ji daje moč, smer in vzgon. Disciplina je si - bala organizacije, disciplina je prvi, morda naj - važnejši pogoj za uspeh vsake akcije. Discipli - na ni potrebna samo vojski, potrebna je vsaki bor - beni organizaciji. Še več! Disciplina je potre - bna vsaki organizaciji, sploh vsaki družbi - di - sciplina je prav tako potrebna vsakemu posamez - niku. Tako smo nešteto krat slišali govoriti o športni disciplini, o dijaški disciplini, o de - lavski disciplini, o disciplini štrajkov, o stran - kini disciplini in še o vrsti drugih disciplin. Naj se spomnimo samo, da sta organizacija in di - sciplina bila, pa tudi ostala temelj, na katerem - čvrsto in z gotovostjo raste naša KP., da je prav disciplina KP bila tisto, kar ji je dajalo moč, kar ji je omogočilo, da se je tako visoko dvignila nad vse ostale stranke in kar jo je pri - peljalo do vseh ogromnih uspehov, ki smo jim mi - ša danes.

Ni pa namen našega članka, da bi se souščali tako daleč, omejili se samo na vojaško disciplino.

Kaj je pravzaprav vojaška disciplina? Je to vojaška čednost, ki se izraža v dobrem poznanju, v pravilnem, pravočasnem, točnem in zavestnem izvrševanju vsej vojaških dolžnosti, ki so odrejene z zakoni, s pravilniki, s predpisi, z ukazi in z odredbami, kakor tudi s potrebami skupnega življenja. Prav beseda "zavestno izvrševanje" je v zgoraj definiciji ono, kar da je pojem discipline najvišji in najlepši pomen. Ne-zavestno izvrševanje vseh vojaških dolžnosti, pravzaprav sploh ni disciplina. Vsi vedo, da vrše tudi konj, mula, golob, pes in še druge živali neka vojaška dela, takorekoč svoje dolžnosti, vsem nam je tudi jasno, da vrše ta dela nezavestno, prisiljeno, pod vplivom in pod nadzorstvom človeka, da torej pri njih sploh ne moremo govoriti o kakršnikoli disciplini.

Potemtakem je vojaška disciplina lahko, ali zavestna ali nezavestna, ali kakor tudi pravo, zavestna ali slepa disciplina. Prvo vrsto discipline imenujemo najpogosteje auto-disciplino ali samo-disciplino, medtem, ko je druga vrsta dobesedno slepa-disciplina. Skušali bomo na kratko pojasniti vsebino ene in druge vrste discipline.

Vojaška samo-disciplina /auto-disciplina/ je disciplina iste vrste, pri kateri vojak popolnoma zavestno, z vso voljo, točno in pravočasno oprevlja svoje vojaške dolžnosti. Ta disciplina sloni, tako na poznanju svojih dolžnosti, kakor tudi na volji - lastni, svobodni volji - da te dolžnosti izvršujemo. Auto-disciplina je glas vesti, ki vojaka poziva njegovim dolžnostim. Pri tem izvršuje vojak svoje dolžnosti zato, ker je prepričan, da dela to za korist svojega naroda, svoje vojske, svoje enote in v korist samega sebe. V tem prepričanju izvršuje vo

jak svoje dolžnosti sam, po nalogu lastne vesti, brez ukazov in nadzorstva predpostavljenih, ne iz strahu pred višjimi, ali iz strahu pred kaznjajo, ki bi mu bila naložena, če nalog ne bi izvrševal. Tako disciplino imajo navadno oni vojaki, ki so dosegli višjo raven svoje politične zavesti, ki so spoznali pomen izvrševanja vojaških dolžnosti. Tako disciplino imajo skoraj vselej prostovoljci. To je bila disciplina naših prvih partizanov, taka disciplina jih je vodila k sijajnim zmagam, te pa so zopet vodile k porastu partizanskih vrst in utrjevanju discipline te vrste pri novодоšlih tovariših. Vsi vemo, da partizani niso imeli raznih disciplinskih ukazov in ne predvidenih vojaških kazni za neizpolnjevanje vseh vojaških dolžnosti. Prav tako vemo vsi, da so naši partizani prehajali in prehajajo še danes skozi najtežje preizkušnje bojev in skozi najtežje vojaške situacije, pa vendar nikdar ne zapuste svojih mest, ter tako vršijo svoje dolžnosti pogosto z žrtvijo svojih mladih življenj, pa čeprav bi se temu lahko izognili, ne da bi bili zato kaznovani. Njihova samo-disciplina je bila torej njihovo najmočnejše orožje v teh težkih borbah. Njihova samo-disciplina in njihov jeklen borbeni duh sta jih nosila iz borbe v borbo, od zmage do zmage in jih okrasili s slavo. Ta njihova samo-disciplina je bilatoliko večja in močnejša, čim kritičnejša in težja je bila vojaška situacija.

Naj vsaj za trenutek pomislimo, kaj vse je napravila naše bratska in ljubljena kdeča Armada. Ta je pred navalom skoraj vse Evrope, vrlju čone v Hitlerjev bojni voz, odstopala na stotine in stotine kilometrov, žrtvovala pri tem ogromno ozemlja in mnogo svojih najboljših vojakov. In kakor bi nor-malno pričakovali, da bo ta vojska vse slabša in slabša, se je dogajalo prav obratno. Pri Moskvi, Stalingradu in Leningrad-u

so začela najstojnejše vojaško zmago svetovne zap
 avine. Disciplinirana vojaka Rdeče Armade je v bor
 bi postajala vedno večja. To je v praven pomenu
 besede bila in ostala železna disciplina. To je
 stalinska disciplina. To je disciplina sovjetske
 vojske, tako po zunanjem videzu, kakor tudi po no
 tranji noči, je najjačja in najboljša samo-di
 sciplina, kar jih je svet poznal do danes. To je
 samo-disciplina, ki je v duši nove sovjetske druž
 be in zlasti njene mladine ostala kot eden naj
 dražjih plodov Oktoberske revolucije. Rdeča Ar
 mađa je discipliniran otrok Oktoberske revoluci
 je, ki pripravlja svoji materi največjo zmago v
 zgodovini. Učimo se torej te vojaške samo-disci
 pline od našega bratskega zaveznika in učitelja
 Rdeče Armade.

Poudarjamo torej: Samo-disciplina je
 simbol in ena glavnih odlik novega vojaka-svo
 bodnega človeka.

Druga vrsta vojaške discipline je sle
 pa-disciplina. To je disciplina, ki je osnovana
 na strahu pred kaznijo. Pri disciplini te vrste
 vojak ne vrši svojih dolžnosti zavestno in z vo
 ljo, temveč zato, ker mora. V tem primeru vojak
 ne vrši svoje dolžnosti pravilno, točno in pre
 vočasno, če ne stoji za njim predpostavljene. Ta
 ko vršenje dolžnosti je nezavestno, nagonsko in
 avtomatsko. Pri vojski s tako disciplino ni mo
 go prostovoljcev, ni iniciativnosti, ni notran
 jega vzgona za izvrševanje dolžnosti - vse mora
 prihajati od zunaj. Zato opažamo pri taki voj
 ski stalno malomarnost, površnost, odtegotvanje slu
 žbi in dolžnostim, beg pred odgovornostjo in pre
 našanje te na drugega. To je bila disciplina biv
 še kraljeve jugoslovanske vojske, ki se je kot
 papirnata zgradba zrušila ob prvem udaru od zu
 naj. Taka vojska ima lahko lepo zunanjo obliko,
 lahko ima zunanji videz enotnosti, ki pa le za
 kriva notranjo gnulobo in slabost. To je vojska
 z zapeljanimi, a ne zgrajenimi vojaki, to je voj

na, ki ni dopustila, da bi se njeni vojaki razvijali, izpopolnjevali, zgraževali, vojske, ki se je bila, da bi njeni vojaki začeli pravilno misliti, ker bi s tem nastala nevarnost za smoterte vojske, ki so mu ga dali goljufivi gospodarji. To je disciplina nesvobodnih vojakov.

Da je disciplina potrebna, pač ni treba še posebej poudarjati. Lahko rečemo, da je vojski disciplina prav toliko potrebna, kot orožje, da si vojske brez discipline niti zamisliti ne moremo. Čeprav disciplina semtertja "ovira" posameznika, kot si morda kdo misli, mu v splošni vselej koristi. Disciplina je osnova, ki vzdržuje ogromno vojaško zgradbo.

Vsi smo že videli razne enote naše vojske, kot tudi vojsko okupatorjev. Lep je pogled na disciplinirano enoto. In še nima taka enota vliva zaupanje in ljudestvo jo z veseljem opazuje.

Vojaška disciplina je skupna, to se pravi, da je obvezna za vse klane vojske, brez ozira na položaj ali čin, kar je nujno še zaradi tega, ker ima v vojski vsak svoje dolžnosti, ker se mora v vojski vsak brez izjeme podvreči vojaškemu redu.

Glavna naloga vojaške discipline je, da vojsko pripravi in usposobi za izvrševanje njenih nalog v borbi, kakor tudi da olajša skupno življenje v vseh prilikah in da razvije pravilen notranji medsebojni odnos, tako poedincev, kot enot.

V glavnem se kaže disciplina v naslednjem: v tovarištvu, v privrženosti naši borbi v ljubezni do naše nove domovine, v pravilnem poznavanju in izvrševanju svojih dolžnosti in različnih poslov v miru in v borbi, v hrabrosti, v iniciativnosti, v iskrenosti, v samo poštrevanju, v energičnosti, v vzdrževanju pravilnih in dostojnih odnosov med posamezniki in med enotami.

mi, pravilnih razdelitvi deli na posameznike in na posamezne enote, v varovanju državne lastnine, v požnji in pravilnem nošenju boleke, v pravičnem delu z orožjem, v stalnem vzdrževanju čistosti telesa, obleke in orožja, v pozoravljanju, v spoštovanju nadrejenih, v stalnem izpopolnjevanju vojaškega in političnega znanja, v pravičnih odnosih do civilnega prebivalstva v vseh primerih, skratka v izvrševanju vseh vojaških dolžnosti.

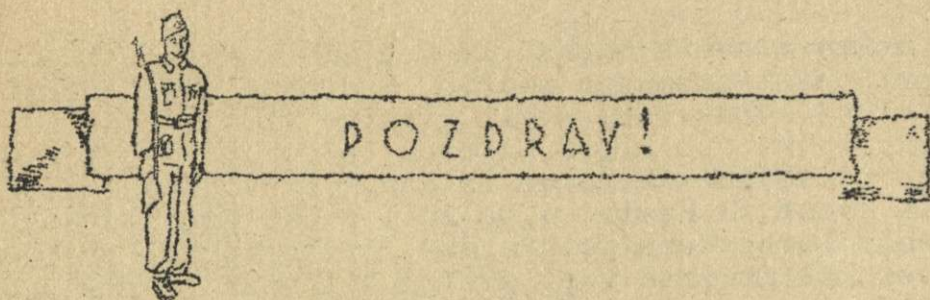
Poznamo pa še disciplino, ki je živela in še živi med nami. Je to partizanska disciplina. Je to disciplina, ki ima vse dobre strani najboljše samo-discipline, ki pa nima njenega zunanjega videza, tako, da bi tujci lahko mislili, da tu sploh ne vlada disciplina. Vzrok temu je pač ta, da naša vojska ni imela enakega orožja, niti enake obleke. Kljub temu je tu samo duh in zavest borbe za iste svrhe. Manjka ji tisti zunanji videz, po katerem skoraj vselej preprosto ljudstvo ali tujec ceni vrednost vojske. Vendar tega zunanjega videza ne daje samo enaka obleka, ampak daje ga predvsem celotno obnašanje vojaka. Prešli smo že iz partizanstva v redno vojsko. Danes naši vojaki niso več samo stanovalci "temnih gozdov in revnih bajt" danes se naše enote pojavljajo pred prebivalstvom mest, danes so pri naši vojski vojaške misije največjih demokratskih sil sveta: Združenih držav Amerike, Zveze Sovjetskih Socialističnih republik in Velike Britanije. Ni več delež časa, ko se bomo borili ramo ob ramo z zavezniškimi armadami. Ni več delež časa, ko bodo naše brigade znagoslavno vkorakale v naša lepa mesta: Ljubljano, Trst, Gorico, Maribor, Celovec in Beograd. Treba je, da se že danes pripravimo za te mogočne, svetle dni. Do takrat moramo dobiti ves zunanji videz redne armade. S svojim zunanjim videzom, s tisto disciplino, ki je opazna na prvi pogled /notranja disciplina, ki je v naši vojski, se ne vidi, njo

čutimo v naših borbah in v naših zmagah/, bomo pridobili zaupanje množic, zaupanje vseh onih, ki dotlej še ne bodo imeli prilike videti našo vojsko. Tako bomo hitro in brez težav upostavili avtoriteto naše Narodne Armade. Naša vojska mora biti zvest in dostojen, pa tudi viden predstavnik, naše borbe. Naša vojska nas mora zstopati pred za-vezniki in pred vsem svetom. Biti moramo pripravljene, -to pač ni težko. Vse lažje je to od tega, kar je do danes že napravila naša vojska. Dvigni mo disciplino naše vojske, da bomo dvignili s tem ugled naše nove svobodne domovine.

Znova hočemo poudariti, da je vojaška disciplina največja vojaška čednost, ki združuje vse ostale čednosti, ki je osnova vseh drugih čednosti in ki je pogoj za uspeh vojske. Če je torej disciplina čednost, teknujmo, kdo bo dosegel boljše rezultate. Teknujmo, katera četa bo v bataljonu najbolj disciplinirana, kateri bataljon bo najdiscipliniranejši v brigadi. Naj teknujejo med seboj brigade. Pokažimo, da smo zmožni tudi pri disciplini doseči tako velike uspehe, kot smo jih dosegali v naši borbi. Pokažimo vsemu svetu, da smo zidanci nove domovine, ki ji dajemo nove oblike in novega duha. Kot plod naše velike in težke borbe, vstaja nova, bratska, federativna, demokratska Jugoslavija. Vnesimo v njo duha nove, graditeljske discipline. Pokažimo, da smo vredni zaupanja zaveznikov. Pokažimo jim, kdo so in kakšni so mladi Titovi vojaki, ki so s svojo krvjo namočili vsako ped naše zemlje, ki s svojo trdo pestjo pišejo lepšo bodočnost svojim narodom, ki s svojo borbo pišejo najlepšo stran naše zgodovine.

Mitar Raičević

KREPIMO UDARNO SILO NAŠE VOJSKE!

Tovarištvo in disciplina, to sta dve osnovni stvari, ki poleg enotnosti hotenja, najbolj veže naša borca v zunanjo celoto. Disciplina, ki mora biti pri nas bolj kot kjerkoli drugod iz razlogov tovarištva, že sama po sebi zahteva, da vsak borec, podoficir in oficir pozdravi tovariša, ki je po činu ali po položaju višji od njega, prav tako, kot zahteva tovarištvo, da se borci istega položaja pozdravijo, kadarkoli se srečajo. To pozdravljanje je pri nas, že zaradi vsebine naše borbene snovi imeti zgolj formalnega značaja, imeti mora poudarek na tovarištvu, spoštovanju in priznanju vsakega borca. Pozdravljanje izraža torej našo spoštovanje do naše vojske. Holikor pa se spoštujemo sami, toliko ugleda bomo imeli pri drugih. In ker pa je enotno naše hotenje, mora biti enotno tudi naše pozdravljanje.

Vse bolj in bolj dobiva naša vojska vse oblike redne vojske. Z zadnjimi ukazi je uvedeno pri nas novo enotno vojaško pozdravljanje. Kakor tudi je enotnost orožja in obleke v sedanjem stanju naše borbe še nerešljivo vprašanje, se mora prav v disciplini vaje nastopov, kamor prišteva mo tuči pozdravljanje, toliko bolj izražati enotnost pogledov naše vojske.

Ponosni smo lahko, da smo v dobi najhujšega okupatorskega terorja iz nič ustvarili slovensko vojsko. Ta ponos moramo izražati v vsej svojem delu. Močnejša od pomanjkljivosti v oble-

ki, mora biti zavest enotnosti, ki jo dokazujemo v vsakem svojem delu. Enotnosti hotenja namreč ne izraža samo tovarištvo, poudarja ga disciplina.

Smo narčna vojska, grožeče smo dvignili pest proti zakletim sovražnikom našega naroda. S pestjo dvignjeno v pozdrav smo pripovedovali vsem, da hočemo uničiti okupatorske nasilnike. Danes urejamo svojo vojsko za pot bodočnosti, v novih razmerah jo urejamo za nove naloge. Vračamo se k pozdravu, ki je bil znan jugoslovanskim narodom. Gradimo federativno, Titovo Jugoslavijo, zavestno, načrtno in disciplinirano. Naj poudari to naše voljo tudi nov pozdrav naše Narodno Osvobodilne Vojske.

Črtomir

Bratje Slovenci!

Naj vas ta tri leta boja, polna vztrajnosti in junaštva spodbujajo še k močnejšim udarcem po največjem sovražniku Slovencev, po nemškem osvajalcem. Ne sme biti niti enega Slovenca in Slovenke, ki bi ne dal vsega za boj, za ustvaritev srečne in svobodne Slovenije v demokratični in federativni Jugoslaviji.

Vrhovni komandant NOV in POJ
Maršal Tito

++++
Doba v kateri živimo je doba hitrih ter jasnih odločitev in pravega popolne enotnosti in discipliniranosti v vseh vprašanjih trenutka.

++++
Ustvarili smo oboroženo bratsko jug. narodov!

++++

PREKINITEV BORBE IN UMİK

Prekinitev borbe in umik je težka in delikatna borbena akcija, ki zahteva od komandnega kadra visoke moralne kvalifikacije, vojaške sposobnosti in zdrave poglede na situacijo sploh. Komandantova naloga je, da se edinice pod čim povoljnejšimi pogoji oddaljijo od sovražnika, da izbere nove najboljše položaje, katere je treba utrditi za bodoče akcije. Na izvršitev umika se mora pa temeljito pripraviti. Komandovanje se pozna inproviziranih akcij, temveč so plod razumnega načrtnega dela, ki nas edino dovede do načeljenih pozitivnih rezultatov. Ti vojaški načrti bazirajo na vsestranskem poznavanju situacije in so izraz čvrstega komandantovega hotenja, ki z železno voljo sugerira podrejenim edinicam, da se njegova zamisel izvrši brez pogojno, točno in do vseh podrobnosti. Ravno pri umiku nedostaja načrtnega dela, ker se umik vedno prepušča slučajnostim. Škodljive posledice takega ravnanja so nam znane: Velike izgube v ljudstvu in materijalu, edinice se med seboj po mešajo, zveza nadrejenih in podrejenih se prekinje. Nastopi dezorganizacija komandovanja, poveča se samovoljen pobeg posameznikov ter tavanje večjih ali manjših skupin brez nadzora in komande po položaju. Dogaja se česta predaja sovražniku ter se širi defetizem med vojaške enote, kakor tudi med civilno prebivalstvo. Ta nered in panika pa nista nič drugega kakor posledica nevestnega in l. ukorišljenega komandantovega dela, ki

ni zrel in ni doresel težki nalogi, izvesti umik.

Največkrat umik sploh ni samostojna in odvojena akcija, temveč je vedno v zvezi s prejšnjimi akcijami, v katerih mora bitizelj že prva za misel načrta. Pri napadu ne sme komandant nikdar pozabiti se vprašati, kaj mora storiti, če napad ne bo uspel. Najprej ukrepa za ta slučaj sta utrjevanje izhodiščnega položaja in razporeditev težkega pehotnega orožja po globini. Isti problem se postavlja pred komandanta pri aktivni obrambi, kjer se izbere in utrdi rasen glavni ga tudi sprejemni borbeni položaj.

Pri nerednem in paničnem umiku je torej nestvarno govoriti, češ, povračnik je nas presenetil in bili smo izdani. Sposobnega komandanta ne doleti nikdar presenečenje, ker informacijska sredstva vedno pridajo dovolj podatkov o sovražniku, na podlagi katerih si ustvari jasno sliko bojišča, ki mu omogoča takojšnjo pravilno reagiranje na sovražnikovo delovanje. Seveda, se pa morajo ta sredstva uporabiti pravočasno in pravilno.

Pri demonstrativni obrambi, pa je že sama obramba načrtna umikalna operacija, za katero je izdelan načrt in je edini za to pripravljena. Pri demonstrativni obrambi odstopamo iz položaja na položaj, kateri je bil že prej izviden in izbran.

I d e j n i n a č r t se izdelava že pred samo akcijo; predvidevajo se vse mogoče alternative, ki se lahko pripete v toku razvoja samih dogodkov. Komandantova sposobnost, posebno pa njegova dalekovidnost se pa odraža v pravilni oceni situacije, kakor tudi v zadetju najverjetnejše možnosti.

S t v a r n i n a č r t umika, pa se izdelava šele na samem položaju pred sovražnikom. Ta načrt izhaja iz trenutne ocene borbeno situacije. Ocena borbene situacije ni nič drugega, kakor odgovor na vprašanja, ki si jih

v misli postavlja komandant, ko analizira vse borbene momente. Kolikor se bolj poglobimo in vživimo v situacijo, toliko bolj so tudi odgovori točnejši in bogatejši. Izdelava načrtov v tem slučaju je stvarna in lahka.

Pri ocenitvi situacije je treba odgovoriti na sledeče:

1./ Kakšna je sovražnikova in naša razvrstitev na položaju in na kateri strani je številčna, moralna, materialna in manevrska premoč in zakaj? Kratek sklep o najverjetnejši sovražnikovi nameri.

2./ Ali je nam zavarovan bok in hrbet, v slučaju, da nista, kakšne posledice lahko nastopijo zaradi tega?

3./ Kakšni so izgledi borbe: ali se jo lahko vzdrži z razpoložljivimi silami, koliko časa in s kakšnimi podvzetimi ukrepi?

4./ Kakšni so vremenski pogoji /megla, dež, vedro, noč/ in kako vplivajo na umik?

Če se v prednji ocenitvi prade do sklepa, da se moramo umakniti z doseданje postojanke, je treba še rešiti sledeča vprašanja:

A./ Kam se je treba umakniti, kako in kdaj? a./ kam? Oceniti je treba sprejemne položaje po globini in izbrati najpovoljnejše za sprejem ponovne obrambe. b./ kako? Umik s sprejemom borbe ali brez nje; katere trupe je treba uporačiti za zaščito, kritje in izbira položaja za njih. c./ kdaj? Koliko se lahko in mora še vzdržati v borbi, da bi se priprave za umik popolnoma izdelale. Odrediti je treba pot in smer vsaki enotici ter zborna mesta po končanem umiku, i majoč vedno pred očmi, da je koristno, da se premiki vrše v začetku v obliki pahljače, potem pa se združujejo./

B./ kako olajšati umik enotam iz položaja? /Evakuacija bolnice, komore in vsega nepotrebnega, hitra popravitev cest, mostov i.t.d./

C./ Kako sovražnika ovirati pri njego-

ven prodiranju - preganjanju /postaviti vse možne ovire, minska polja, zasede; kje in koli - ko?/

D./ Postopek s materialom, ki se ne more vzeti s seboj. /skriti ali uničiti/

E./Podvzeti vse potrebne ukrepe za zaščito krila, bokov in hrbta. /Določiti močne pobočnice, male udarne skupnine za udar v sovražnikov bok itd./

Ko je komandant vsestransko ocenil situacijo in prišel do potrebnih sklepov, se definitivno odloči za unik, izdelava načrt in izrazi svojo voljo v zapovedi svojim podrejenim enotam.

Za ovesti na unik so delne, redkoskupne. Izdajo se postopoma in sicer najprvo prvim delom v zaledju, edinicam, ki vrše kritje unika, potem slabše zagoščenim enotam in končno operativni edinicami na položaju.

Unik je lahko pravočasen ali pa prisiljen. Pravočasen unik podvzamemo brez sovražnikovega pritiska in njegove volje, precej smo prišli s njim v tesen stik in ponoči. Prisiljen unik pa se vrši, kadar nas sovražnik prisili v to.

Naj bo unik kakršenkoli, vedno je izraz slabosti. Zavest, da zapuščamo ozemlje, da prehaja inicijativa v roke sovražnika, nadalje izguba gotovih materialnih sredstev in vrlin, vplivajo zelo nepovoljno na moralo in borbenih. Zato je dolžnost komandnega kadra, brez oozira na čin in položaj, da obdrže hladnokrvnost in disciplino pri svojih enotah. Osebna hrabrost, odločnost, iznajdljivost in energičnost funkcionarjev bo dvignila moralo pri vseh borcih in rešila vojsko nezade in panike.

Pravočasni unik se vrši pod različnimi pogoji, pa se zato deli:

- 1./ Nočni unik
- 2./ Unik pred kontaktem s sovražnikom.
- 3./ Prekinitev boja in unik še predno

je rezerva uporabljena.

4./ Prekinitev borbe in umik, po " že preje uporabljeni rezervi.

1./ Nočni umik:

Noč je vedno zaveznik slabošega. Komandanti bodo storili vse, da se bo borba vršila do noči in šele ponoči bodo izvršili umik. Vse prednosti, ki nam jih nudi noč, se morajo polnoma izrabiti. Ognjeni učinek se ponoči zmanjša, tudi ogledovanje iz zemlje in iz zraka je ponoči docela onemogočeno; napadalec pri nočnem padu težko vzdržuje svojo, zato bo v najčustljivejših slučajih prekinil napad, kar gre v korist branilca.

Da pa ne bi napadalec spoznal in uvidel krizo, v kateri je branilec, je najno potrebno, da se pred izvršitvijo umika pojača aktivnost branilca, ki bi se izražala v delnih, krajevnih, aktivnih akcijah in nepočetnejšem ognju. Vsakrjavni uspeh je treba izkoristiti za kritje umika.

Ko se svarači, se takoj izvede umik. Da bi se uspešno umaknili, težimo, da nas sovražnik temeljito ovira. Sovražnika moramo prepričati, da se na našem položaju ni nič izpremenilo in da je na položajih ostala še vsa naša posadka. Potrebno je, da se iz borbe umaknejo trupe iz druge linije, del topništva in zatem postopano skupine iz prve linije. Pri tem pa ne smemo napraviti nikakršnih vrzeli v naši ognjni moči. Hitri ogenj po edinih topov, mitraljezov, bo predstavljal učinek cele baterije - čete a dejstvovanje poedinih strelcev v desetini, bo predstavljal celo desetino. S takim umikom edinic iz borbe se bo doseglo to, da bodo poedini strelci v prvi liniji predstavljali celo desetino. Posamezni strelci bodo služili kot opazovalci bojnega polja in bo do še nadalje obdržali najtesnejši stik s sovražnikom. Ti osamljeni borci, ki so razvrščeni na vsej širini borbene razporeditve svoje edince

zapuste svoja mesta šele ob zori in se čimpreje pridružijo svojim enotam. Za vzdrževanje stalnega stika s sovražnikom se odredijo prav posebne patrole.

Nočni umiki se ne vrše s kritjem in s prijemom. Sleba stran nočnega umika je v tem, da se edinice večkrat med seboj pomešajo; zato je po trebno, da se odredijo na določeni razdalji iz-za borbenega položaja zborna mesta, kjer se borci uvrste v svoje enote.

2./ U m i k p r e d k o n t a k t o m
s s o v r a ž n i k o m .

Ta umik izvršimo takrat, ko smo z očetvijo situacije prišli do sklepa, da se izgle- di za uspešni rezultat borbe slabi, če bi jo sprejeli. Pri naših akcijah se to zelo često do- gaja. Čim občutimo, ali pa razpologamo s podat- ki, da sovražnik vrši koncentracijo svojih sil s ciljem uničenja naših enot, se komandanti odloči- mo za umik. Ta umik se vrši na dva načina in si- cer: a./V slučaju, da nas sovražnik hoče obkoli- ti, moramo na podlagi dobljenih podatkov o- gledovanja in obveščanja, izkoristiti smeri umi- ka, ki še niso od sovražnika kontrolirane. Vse edinice moramo iz obkoljenega prostora potegni- ti. Če se izbrane smeri nevarne, ker se je so- vražnik pojavil na bokih našega umika, zapremo te smeri pravočasno s stalnimi pobočnicami /za- sedami/, ki se po prehodu glavnine priključijo začelju. Če sovražnik prodira samo v eni smeri, mi pa hočemo izogibati se borbi, potem vršimo od- stopni marš in se zavarujemo z zaščitnico. Za- ščitnica je s svojim premikom vezana na glavni- no in ima nalogo, da zadržuje sovražnika. V ta namen postavljamo tudi zasede, razne ovire, če- le mogoče pa tudi rušimo prometne zveze. Zgoraj omenjeni umiki se vrše brez sprejemnega položaj- ja.

3./ P r e k i n i t e v b o r b e i n

umik, predno je rezerva uporabljena.

To akcijo vršimo z namenom omogočiti dinici, da zapusti položaj brez močnega sovražnega pritiska. Zato moramo najprej zbrati ugoden položaj, na katerem se bodo čete, ki so do ločene za kbitje in zavarovanje razvrstile in sprejele borbo. Ta položaj, ki ga imenujemo sprejemni mora odgovarjati pogojem vsakega dobrega položaja. Njegova oddaljenost od glavnega položaja je odvisna od zemljišča ter velikosti in oborožitve enote. Čim večja je enota in čim močnejše je orožje, toliko oddaljenejši je lahko sprejemni položaj. Glavno je, da lahko enota, ki je odročena z zaščito umika odpre močan in učinkovit ogenj na glavni položaj v trenutku, ko ga sovražnik zaseda. Večinoma bo ta oddaljenost okoli 1000 metrov. Za zavzetje položaja določimo še neuporabljeno rezervo, ki jo po potrebi ojačimo z deli enot prve linije, zlasti z avtomatskim orožjem in s topništvom.

Z umikom začnemo takoj za tem, ko so se razvrstile za zaščito odročene enote na sprejemnem položaju in izdelala načrt ognja. Po zaščito tega ognja zapuščajo enote glavnega položaja svojo postojanko. Najprej se umaknejo najmanj angažirani deli, za njimi postopoma vsi ostali. Umikajočim delom moramo drediti točne smeri umika, da ne bi pri umiku ovirale ognja dinic na sprejemnem položaju. Ko pri svojem umiku pridejo te enote za položaje zaščitnih enot se razvrstijo v kolono in izvršijo odstopa joči marš. Pri nadaljnjem umiku je treba paziti na boke.

Enote sprejemnega položaja zapuste svoj položaj takoj, ko se je glavnina zadosti oddaljila in formirala zaščitnico kolone. Če pasovražnik vrši močan, drzen in energičen pritisk, potem za prvim sprejemnim položajem izberemo in

zascelimo drugi sprejemni položaj, s katerega še le se pod varstvom ognja umalne pomnožena rezerva na nove položaje ali pa se razvrsti v kolo - no.

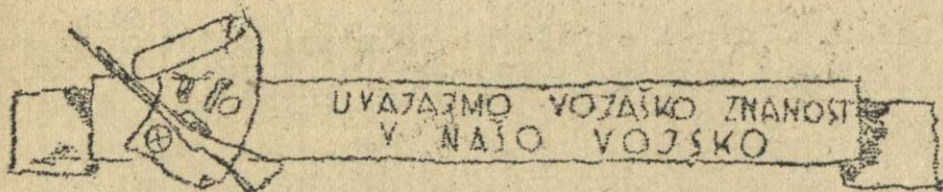
D./ Prekinjenje borbe in umik, po tem ko smo izkoristili rezervo.

Ta umik je zelo težak. Da ga uspešno izvršimo je potrebno, da formiramo iz že angažiranih enot zaščitne enote, kar pa je težko in nevarno. Ta vrsta operacij nima splošnega obrazca in je odvisna od vojaške sposobnosti, odločnosti, energičnosti in avtoritete komandanta. Samo prisotnost duha in stroga disciplina lahko rešita enoto pred paniko, od katere je oddaljena komaj en korak.

Prisiljen umik.

Izraža zvrst borbene krize. Sovražnik je vdrl in zavzel del položaja ter nas s svojo premočjo prisilil k umiku. Rezervo smo uporabili, posamezni deli se neredno umikajo, blizu je poraz, lahko rečemo, da smo že nanjegovem pragu. Sovražnik nas preganja. Težak položaj nas lahko v takem trenutku rešijo samo najhrabrejši, hladnokrvni in odločni borci, ki s svojo prisotnostjo in iznajdljivostjo zbirajo okoli sebe kar se le da. Te male skupine najhrabrejših so prvo točko odpora, na katere naleti sovražnik in katerih središče morajo tvoriti avtomatska orožja. Ta jedra se organizirajo prvo sprejemno zaščitno pod varstvom katere se potegujejo iz borbe posamezniki in posamezne manjše grupe. Po formiranju teh prvih zaščitnih skupin, preidemo k organizaciji postopnega odpora po globini. Če nam je to uspelo, smo glavno dosegli in prebredlikri zo.

major Stanko

Nujnost borbe proti okupatorju, ki je imel ogromno številčno pomoč, dobro in najmo - dernejšo oborožitev, vsa prometna sredstva in sploj vse za obstoj in borbo vojske, življenjsko važne faktorje na svoji strani, je prisilila naše borce, da so se zatekli v gozdove in od okupatorja manj kontrolirane kraje. Ti borci ni so imeli razen trdne volje in visokih moralnih ter političnih kvalifikacij skoro ničesar, s če mer bi sprejeli to neenako borbo. S posameznimi puškami, da včasih celo goloroki, so napadali sovražnika in mu trgali orožje iz rok. Hiter udarec, pobrati plen in umik, je bila vsa taktika. Iz tega, in iz dolgotrajnih izkušenj, ki so bile večkrat težko plačane s krvjo, se je razvila neka praksa, ki jo lahko imenujemo našo, čisto specifično taktiko, partizansko taktiko. Ni to taktika malih enot, ni to gverilska taktika, ki se uči v šoli, katera ima svoje ustaljene principe. Ne, to je bila taktika rojena iz krvi in prirodne inteligence naših borcev. Lahko rečemo, bila je to herojska taktika. Osnovana je bila na osebi komandirjev odnosno komandanta, na njegovi iznajdljivosti in pogumu. Nismo poznali skoro nobenih načel, kako je treba voditi borbo, da, šli smo celo tako daleč da smo odvrkli vsa načela, odnosno nasvete, ki so "dišali" po knjigi. Disciplina je bazirala na brezpogojni prostovoljni tovariški disciplini, ki je imela svoje korenine v idealih in smotnih

To dobo razvoja naše Narodne Osvobodilne borbe lahko imenujemo herojsko dobo z herojsko taktiko. Bil je to čas divjih, drznih in čisto tudi neprémišljenih akcij, čas, ki je populariziral partizane, jih napravil za narodne junake, pri okupatorju pa napravil vtis, kot da je naša moč dosti večja, kakor je v resnici bila. Okupatorjevi vojaki so po postojankah skrivnostno šepetali o velikem junaštvu, pogumu in moči partizanov.

To dejstvo je šlo samo nam v prid, saj smo tako postali popularni, rušili sovražnikovo moralo in pokazali drugim narodom pot k svobodi. Ta doba nas je naučila in ustvarila pogoje za vojsko, ki bo svoje akcije vršila na podlagi znanstvenih vojaških načel, načel, ki so pridobljene v borbah stoletij in z študijem največjih vojaških znanstvenikov. Naši borci so si v borbah pridobili mnogo teh načel, da so morali te izkušnje pogosto drago plačati, je predvsem krivda onih, ki jim je narod omogočil, da so si potrebno znanje v vojaških akademijah pridobili pa so se unaknili takrat, ko jih je narod najbolj potreboval. Povečanje naših enot je zahtevalo novega komandnega kadra z večjim strokovnim znanjem.

Večje enote je težje voditi, težje je z njimi operirati in manevrirati. Naš partizan-komandant je samouk, ki je čutil potrebo, da svojo vojaško znanje poglobi, razširi in naslovi na znanstveno podlago. Vojsko smo preformirali, ustvarili smo si NOV, t.j. redno vojsko s točno določeno formacijo, preciznimi nalogami, katerih izvršitev zahteva že visoko vojaško znanje; zahteva taktiko, ki pozna vse podrobnosti in fine se diversije, demonstracije in borbenege kretanja.

Končala se je doba herojske taktike, in začela se je doba ustvarjanja naše nove in znanstvene utereljene taktike, ki bo odgovarjala po

trebam bodočnosti. Čas zahteva od nas, da do naša tančnosti proučimo taktiko sovražnika, kakor tu di taktiko naših velikih zaveznikov, saj se bomo v najkrajšem času z njimi skupno borili. Da bomo tej nalogi kos in da bomo razvili našo mla do Narodno vojsko, moramo z vsemi silami stremeti za tem, da dvignemo naš komandni kader in našo vojsko na dovoljno znanstveno višino. Doba, ki je zahtevala da je komandant na čelu svojih enot naskakoval sovražne položaje, je minula. Saj smo ravno zaradi tega izgubili toliko teh dobrih borcev in junakov. Današnji komandant se moraza vedati, da mu je orožje njegova enota, katero mora koristno in pravilno uporabiti. Kaj nam pomaga še tako uspela vojaška akcija, če ni temeljito pripravljena in je zvedena z vihravostjo? Ali ni boljša dobra in preračunjena akcija, ki temelji na načelu: z najmanjšimi izgubami in silami doseči največji uspeh? Mesto komandanta ni več na čelu svoje enote, ker ne ve, kaj mu dela jo drugi deli, nikdar naj se ne priključi enemu bataljonu, da bi ostale prepustil lastni usodi. Med borbo, mora biti na opazovalnici, od koder vidi in vodi vse enote. Samo na ta način ima lahko pregled o poteku vse borbe in lahko s svojo voljo in znanjem vpliva na njen razvoj.

Ustvarjamo, ali boljše povedano, popravljamo ter dopolnjujemo staro taktiko. Moramo poznati vsa njena načela, ker so še vedno veljavna in nam na ta način ostane več časa, da proučimo, odnosno, da iz naših operacij in borb opazimo ono kar je novo in boljše. Izpopolnjevati moramo svoje znanje z izkušnjami, ki jih imamo iz borb. Energično moramo odvreči vse ono staro, kar ne velja več in zamenjati z boljšim, novim. Izkoristimo izkustva in načela, ki so nam že danes; saj pridemo tako po najlažji poti do največjih uspehov. Na ta način nam bo uspelo ustvariti našo taktiko in to je edini pravilni način razumevanja taktike, ki pravi, da mora taktika iti

s časom. Ne sme zaostajati, ker bi bila s samim tem obsojena na neuspeh. Prevelika vihravost in precenjevanje svojih moči, nas karsikdaj zapelje do izgub, ki niso potrebne. Moramo biti borbeni, moramo jemati stvari široko, toda nikoli ne sme mo pazabiti na načelo: po liniji najmanjšega odpora udariti sovražnika in ga premagati. Zagriženost in trdovratnost naših sklepov ne sme biti vzrok, da ne uvidimo nove, spremenjene situacije in se istim prilagodimo. Tudi pri formacijvojske upoštevamo izpremenjeno stanje, drug način borbe, kakor je bil dosežaj. Sovražnika in njegovo taktiko moramo vedno opazovati ter za sledovati vse novosti, kakor tudi spremembe na čina borbe. Upoštevati moramo vsa nova, borbena tehnična sredstva, ter najti način najboljše borbe proti njim. Pri tem moramo upoštevati naša sredstva in potrebna je res velika iznajdljivost, da bomo lahko vodili borbo proti njim. Naša taktika se mora izpopolnjevati tako, kot to zahteva čas. Način naše borbe je z zavezniško pomočjo v materialu zelo izpremenjen, saj dobivamo dragocen material, ki nam omogoča, da v večji meri vodimo borbo proti sovražnikovim komunikacijam in borbenim sredstvom. Naša dolžnost je, da ta borbena sredstva do skrajnih tehničnih in taktičnih možnosti izraskimo. Tem sredstvom, moramo tudi prilagoditi našo borbo.

Mislím, da teh par vrstic zadostuje, da nam pokaže veliko potrebo po vojaški znanosti v naši vojski. Saj vendar vsak posameznik ne more priti do vseh izkušenj in pravilno je, da ra bimo in se poslužujemo izkustev in znanjadugih.

p. por. Boris

POMAGAJMO PRI EGRADNJI SLOVENSKE LJUDSKE OBLASTI!

Komanda Oficirske šole
IX.Korpusa NOV in POJ

Dne 30. marca 1944 so končali sledeči gojenci pr
vi Obveščevalni tečaj:

Odlično oceno so dobili tovariši:

Potočnik Janko	kot 1	v	rangu
Faletič Vojko	" 2	"	"
Kavčič Leopold	" 3	"	"

Prav dobro so bili ocenjeni tovariši:

Dolenc Stanko	kot 4	v	rangu
Lisjak Stanko	" 5	"	"
Jančar Dominik	" 6	"	"
Tavčar Franc	" 7	"	"
Peršič Ivan	" 8	"	"
Kodeli Janko	" 9	"	"

Dobro oceno so dobili sledeči tovariši:

Fajgelj Franc	kot 10	v	rangu
Jeran Stanko	" 11	"	"
Kravnjaja Jožef	" 12	"	"
Leban Jožef	" 13	"	"
Dežman Anton	" 14	"	"
Kovačič Stano	" 15	"	"
Lampe Ivan	" 16	"	"
Ozebek Angel	" 17	"	"
Cej Emil	" 18	"	"
Birsa Jožef	" 19	"	"
Stare Florijan	" 20	"	"

Minerski tečaj so končali sledeči tovariši:

Prav dobro oceno je dobil tovariš:

Blažič Leopold kot 1 v rang

Dobro oceno so dobili tovariši:

Rogelja Karel	kot 2	v	rangu
Bogataj Anton	" 3	"	"

Špacal Milan	kot 4	v	rangu
Ostrouška Ciril	" 5	"	"
Kofol Mirko	" 6	"	"
Mrak Andrej	" 7	"	"
Rožanc Jože	" 8	"	"
Štoka Ljubo	" 9	"	"
Prečan Evgen	" 10	"	"
Vajdetič Ivan	" 11	"	"

Dobro oceno so dčbili tovariši:

Malič Oskar	kot 12	v	rangu
Ipavec Boris	" 13	"	"
Šolar Antca	" 14	"	"
Kavčič Franc	" 15	"	"
Zlobec Slavko	" 16	"	"
Butkovič Ivan	" 17	"	"
Grobiša Franc	" 18	"	"

Dne 15. aprila 1944 šo končala Pešadijski tečaj sledeči tovariši:

Odlični uspeh so dosegli tovariši:

Panomarenko Stane	1	v	rangu
Ambrožic Vlado	kot 2	"	"
Mastek Anton	" 3	"	"

Prav dober uspeh so dosegli tovariši:

Istenič Anton	kot 4	v	rangu
Kretič Miro	" 5	"	"
Rutar Stefan	" 6	"	"
Petan Miha	" 7	"	"
Renar Andrej	" 8	"	"
Šebenik Karel	" 9	"	"
Škrt Jože	" 10	"	"
Manfredo Anton	✓ 11	"	"
Jazbec Zorko	" 12	"	"
Soudat Slavko	" 13	"	"
Udovič Danilo	" 14	"	"
Pižent Teodor	" 15	"	"

Kot
IX

Fakin Anton	kot 16 v rang
Dolinar Viktor	" 17 " "

Dober uspeh so dosegli tovariši:

Dn
vi
Od

Čušer Herman	kot 18 v rang
Butala Matija	" 19 " "
Doljak Ivan	" 20 " "

Dne 20. aprila 1944 so končali Minerski tečaj sledeči tovariši:

Odličen uspeh je dosegel tovariš:

Pr

Kolar Jože	kot 1 v rang
------------	--------------

Prav dober uspeh so dosegli tovariši:

Dok

Klavec Marjan	kot 2 v rang
Tavčar Ivan	" 3 " "
Martelj Slovko	" 4 " "
Nardin Mirko	" 5 " "
Ahačič Alban	" 6 " "
Dregar Roman	" 7 " "

Dober uspeh so dosegli tovariši:

Ipavec Jože	kot 8 v rang
Košel Albon	" 9 " "
Pušnar Ludolf	" 10 " "
Lapajna Feliks	" 11 " "
Stopar Slavko	" 12 " "
Bolčina Stanko	" 13 " "
Korošec Alojz	" 14 " "
Škrbec Alojz	" 15 " "
Fidelj Alojz	" 16 " "

Min
Pra

Dne 4. maja 1944. so končali II. Obveščevalni tečaj sledeči tovariši:

Odličen uspeh so dosegli tovariši:

Dob

Križnik Vlegoj	kot 1 v rang
Nardin Branko	" 2 " "
Fertoncelj A.	" 3 " "

Kacin Franc	kot 4	v	rangu
Durjeva Lado	" 5	"	"
Klinar Stanko	" 6	"	"

Prav dober uspeh so dosegli tovariši:

Geržina Jakob	kot 7	v	rangu
Vončina Ernest	" 8	"	"

Dober uspeh so dosegli tovariši:

Talcer Lado	kot 9	v	rangu
Dolenc Jofe	" 10	"	"
Tušar Peter	" 11	"	"
Brandelj Milan	" 12	"	"
Furlan Rado	" 13	"	"
Čopi Ivan	" 14	"	"
Pahiš Ivan	" 15	"	"
Veselj Stanko	" 16	"	"
Božič Ivan	" 17	"	"
Vičrih Pavel	" 18	"	"
Peternel Vinko	" 19	"	"
Primožič Milan	" 20	"	"

Dne 11. maja 1944. so končali III. Minerski tečaj sledeči tovariši:

Prav dober uspeh so dosegli tovariši:

Miljevec Franc	kot 1	v	rangu
Koblar Leop.	" 2	"	"
Čotar kado	" 3	"	"
Planinec Ludvik	" 4	"	"
Peharc Andrej	" 5	"	"
Belinger Adolf	" 6	"	"
Prešern Anton	" 7	"	"

Dober uspeh so dosegli sledeči tovariši:

Milič Alfonz	kot 8	v	rangu
Kopač Franc	" 9	"	"
Košič Aleks.	" 10	"	"
Štolfc Minko	" 11	"	"
Štalcar Martin	" 12	"	"

Viler Pavcl	kot 13	v rangu
Mihelač Franc	" 14	" "
Likar Alojz	" 15	" "
Bizjak Karlo	" 16	" "
Figelj Ivan	" 17	" "
Bitežnik Tine	" 18	" "
Strukelj Milan	" 19	" "

Dne 27. maja 1944. so končali III. Obv. ščepolni tečaj sloveši tovariši:

Odličen uspeh so pokazali tovariši:

Reako Ivan	1.	v rangu
Kavčič Karol	2.	" "
Hribernik Jernej	3.	" "
Carl Vladimir	4.	" "
Moč Anton	5.	" "

Prav dobro znanje so pokazali tovariši:

Bernik Ivan	6.	v rangu
Bohinc Žano	7.	" "
Magdič Franc	8.	" "
Soudat Franc	9.	" "
Butala Vinko	10.	" "
Rijavec Mirko	11.	" "
Šmaljcelj Jože	12.	" "
Vidmar Franc	13.	" "
Žorž Dorče	14.	" "
Močanik Peter	15.	" "
Blakar Janez	16.	" "

Dobro znanje so pokazali tovariši:

Brezovšek Ladko	17.	v rangu
Terčan Slavko	18.	" "
Lozej Mirko	19.	" "
Rosa Ivan	20.	" "
Komic Rino	21.	" "
Šerjak Ivan	22.	" "

Dne 28. maja 1944. so končali II. Pehotni tečaj
sledеči tovariši:

Odlično znanje so pokazali tovariši:

Ribič Ivan	1. v rangu
Reja Marjan	2. " "
Fratrik Slavko	3. " "
Kavčič Anton	4. " "
Ravnik Alojz	5. " "

Prav dober uspeh so pokazali tovariši:

Nastran Benjamin	6. v rangu
Hrovatin Franc	7. " "
Šubic Ivan	8. " "
Košnik Ivan	9. " "
Lozar Alojz	10. " "
Klanjšek Rado	11. " "
Podvis Anton	12. " "

Dober uspeh so pokazali tovariši:

Semerl Rudolf	13. v rangu
Božič Jože	14. " "
Kravanja Franc	15. " "

Dne 1. junije 1944. so končali IV. Minerski te-
čaj sledеči tovariši:

Odlično znanje so pokazali tovariši:

Bizjak Slavko	1. v rangu
Rubin Bernard	2. " "
Birsa Vlado	3. " "

Prav dobro znanje so pokazali sledеči tovariši:

Kobal Danilo	4. v rangu
Blažin Lovro	5. " "
Petejan Jože	6. " "
Vižin Rado	7. " "
Bajt Jože	8. " "
Velušček Danko	9. " "
Tranpuš Ivan	10. " "

Ravnik Bogo	11.	v rang
Zgonik Rudi	12.	" "
Repinc Miha	13.	" "
Bizjak Vili	14.	" "
Kos Jože	15.	" "
Vrančič Marjan	16.	" "
Žetko Gabrijel	17.	" "
Kemperle Filip	18.	" "
Enidaršič Franc	19.	" "
Kolavčič Branko	20.	" "
Pulhatinger Jure	21.	" "

Dobro znanje so pokazali tovariši:

Štračar Alojz	22.	v rang
Šifrer Antoi	23.	" "
Šporar Jože	24.	" "
Kavs Stanke	25.	" "
Kuret Alojz	26.	" "
Braz Srečko	27.	" "
Ločkar Franko	28.	" "
Kažgon Marjan	29.	" "
Zabar Cvotko	30.	" "
Arvina Boris	31.	" "
Bernik Boris	32.	" "

Smrt fašizmu - svoboda narodu!

Polikomisar:

Živko Bernot l.r.

Komandant - major:

Lazar Kolarac l.r.

+ + + + +

+ +

V ZAMENJ AVO!

Komanda Oficirske šole
IX.Korpusa NOV in POJ.

